

Llobregós

informatiu anys
2003-2023

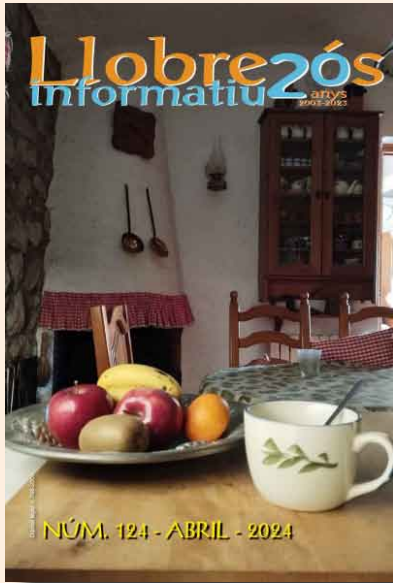

Dipòsit legal: L. 798-2003

NÚM. 124 - ABRIL - 2024

A la coberta

La cuina

M'agraden les cuines on tot s'hi cou, des d'uns canelons fins a un fricandó, des d'un bon caldo fins a una senzilla truita amb pa amb tomàquet.

Aquelles cuines empantanegades i desendreçades, amb la pica plena de trastos bruts i els fogons encesos cuinant per a la teva gent.

M'agraden les cuines on s'hi cuina, on no només s'hi escalfa el menjar... Aquell aliment que ens reconforta i que sovint ens transporta a un lloc i a una època passada que enyorem.

Però també m'agraden les cuines on s'hi construeixen records i a on s'hi fan plans de futur.

Aquelles cuines on a la seva taula hi pots canviar els bolquers de les teves filles petites i on elles, de més grans, hi faran els deures mentre berenaran pa amb xocolata. A les cuines que m'agraden s'hi tenen converses intranscendents quan sopem però també de molt importants quan la vida et fa decidir o et posa amb un peu a cada camí. M'agraden les cuines on hi pots fer un cafè ben calent quan arribes del carrer i en les que no cal que hi hagi ningú en aquell moment, t'acullen perquè són la part més important i valuosa de la casa.

Segur que si hi penseu, hi trobareu la part bonica d'aquest lloc de la casa, en el que sovint no hi parem atenció perquè és on ens hem de trencar les banyes decidint que carai farem per dinar, però si hi posem una mirada positiva i, perquè no, romàntica, veurem que cadascuna de les nostres cuines són el cor de casa nostra i són el lloc on més temps i més vivències hi hem passat. M'agrada mirar la meva cuina i reviure mentalment tot el que hi ha passat, bo o dolent. La meva cuina és el lloc de casa on més hores estic, fins i tot, escrivint això que ara mateix us escric.

Text i foto: Silvia Peribáñez Cerveró

A l'interior... destaquem:

Editorial, pàg. 3

Noticiari, pàg. 5

De la Vall, pàg. 15

La nostra Entitat, pàg. 32

El secret de les paraules, pàg. 35

Neurones i llimones, 36

La Vall de Forest, pàg. 38

Cinema, pàg. 39

Amb el vostre permís, pàg. 40

La Talaia, pàg. 42

No em feu cas, pàg. 43

Pel broc gros, pàg. 44

Psicologia familiar, pàg. 46

Pedagogia, pàg. 47

Monòleg, pàg. 48

Passatemp, pàg. 50

Llibre recomanat, pàg. 52

La nostra cuina, pàg. 53

Foto per recordar, pàg. 54

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà (ÀPACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Maria Garganté, Jordi Llauredó,
Ari Martin, Maria Morros, Toni Padullés, Silvia Peribáñez, Ramon Torné, Josep Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Núria Bagà, Roger Besora, Anna Cantacorps,
Adrià Castellà, Montse Miquel, Antoni Montròig,
Vanesa Pérez, Toni Pinós, Jordi Prat, Josep M. Rius,
Sergi Torrecasana, Jordi Vilagut, Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Jaume Font, Marta Galobardes, Xavier Moreno,
Àngela M. Pujol, Rosa Soler.

Subscripció anual: 16,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L 798-2003
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

Membre de

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles publicats.

Editorial

L'edició de primavera ja la teniu a les mans, un número més de la nostra revista que ve plena del contingut que aporten els nostres pobles i la nostra gent. Una mirada que ens fa mirar i conèixer el que es fa en el poble del costat i que també ens fa adornar-nos de les coses que tenim i disfrutem al nostre poble, quan moltes vegades passen desapercebudes de tan vistes com les tenim i no les apreciem. Aquest saber sortir del nostre cau i mirar reflectit en paper allò important o no tant que posseïm i fem, és un exercici excel·lent per saber veure les coses amb objectivitat.

Agraïm molt les aportacions de persones enteses en algunes matèries que assíduament comparteixen en les nostres pàgines la seva saviesa i els seus coneixements.

A tots els nostres lectors i anunciants us agraïm també la constància i us desitgem una bona lectura.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Diputació de Lleida

Enriqueta S.C.P.
 perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
 08281
 Castellfollit de Riubregós
 Tel. 93 869 30 38

Isaac Soterias
 INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
 I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
 T. 625 53 17 43
 E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
 Lampisteria Isaac Soterias

OFICINA CASTELLTALLAT
 93 743 30 52 - 973 47 31 63
 Cal Marquet de Castelltallat
 08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
 93 876 06 25
 C/ Caseta d'En camp
 08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

664 61 00 53 @excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS,
 ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I
 AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGENCIES

La cuina del Llobregós
 Les cuineres i els cuiners

una publicació de Llobregós

**Regala cuina...
 Regala Llobregós,
 el regal
 més saborós**

**El trobaràs a
 la llibreria**

Visites

Info: 973 473 028

Calonge de Segarra: Noves bicicletes de spinning

Redacció. - Calonge de Segarra ha substituït les 8 bicicletes de spinning per unes de més modernes i tecnològiques. Les que n'hi havia fins ara tenien 5 anys i algunes ja presentaven deficiències que eren difícils de resoldre. Amb aquestes noves, els ciclistes poden seguir rutes virtuals i competir entre ells. Amb aquesta adquisició, l'ajuntament

pretén promoure i dinamitzar l'activitat esportiva al municipi, fent-la més atractiva i adaptada a les noves tecnologies. L'actuació ha tingut un cost de 14.025,09 euros i ha estat finançada en la seva totalitat per un ajut de la Generalitat per a la millora d'infraestructures o equipaments de pràctica esportiva.

Carnaval a l'escola Sant Roc

Escola Sant Roc. - El nostre carnestoltes sempre ens ho fa passar d'allò més bé: el dimarts tothom un pentinat divertit, dimecres pijama, dijous desconjuntats i divendres disfressa. Aquest segon trimestre l'objectiu de la ZER Vent d'Avall era que tot l'alumnat treballés diverses cultures del món i l'escola Sant Roc va optar per l'antic

Egipte. El divendres de carnaval per la tarda vam anar d'egipcis pels carrers de Castellfolit de Riubregós ballant amb les famílies. El pobre Rei Carnestoltes el vam momificar i cremar per donar pas el dimecres de cendra a la senyora Vella Quaresma. El carnaval se'n va però l'alegria ens acompanya!

Calonge: benvinguda als nous nadons

Redacció. - L'Ajuntament de Calonge de Segarra ha lliurat, com a obsequi de benvinguda, una canastreta amb productes propis d'un nadó a l'Asia Tello Casellas, nascuda el 17 de gener de

2024, filla del Javier i la Lúdia del nucli de La Raval d'Aleny. D'aquesta manera, l'Ajuntament ha donat la benvinguda als nadons calongins nascuts recentment. L'enhorabona!

Visita de la delegada del Govern a Sant Guim de la Plana

Josep Verdés. - El passat 12 de març, la delegada del Govern a Lleida, Montserrat Bergés, va visitar el municipi de Sant Guim de la Plana. Després de signar en el llibre d'honor es va reunir amb l'equip de Govern en una sessió de treball. En un ambient distès, es van posar sobre la taula les necessitats del municipi i se li van exposar diversos temes que estan encara per resoldre, com ara el de que

alguna administració es faci càrrec de la titularitat de la carretera municipal de Vicfred i de la seva conservació, així com també la necessitat que ben aviat arribi la fibra òptica al poble de Comabella, que es l'únic poble del municipi que encara no en disposa. Igualment es va parlar de les inquietuds i nous projectes per al municipi i de les possibles línies de subvenció per dur-los a terme.

Ivorra: (re)restauració de la torre

Fermí Manteca.- Han començat les obres d'una nova restauració de la Torre del Moro d'Ivorra, després que l'anterior fes fallida. L'actuació actual consisteix principalment en retirar el recobriment de guix anterior, rejuntar les pedres originals amb morter i retornar al monument la forma i la

textura que havia tingut. La reforma que es va fer fa uns anys havia generat polèmica des de bon començament i posteriorment també amb el despreniment i caiguda del material que va obligar a protegir totalment la torre per evitar danys als edificis contigus i als vianants.

Santa Àgueda a Biosca

Jordi Llauradó. El dia 2 de març es va celebrar a Biosca la festa commemorativa de Santa Àgueda, amb un dinar al local social de Cal Borres amb molt bona assistència i seguidament es va

elegir amb una votació la nova alcaldessa. Va ser triada, l'Ester Sánchez, de Cal Borres, que va rebre la banda i un ram de flors per part de l'alcaldessa sortint.

L'escola Sant Roc celebra el Dijous Llarder

Escola Sant Roc.- No ens podia faltar l'excursió del Dijous Llarder. Enguany, una caminada a la torre albarrana quadrada del Castell de Sant Esteve va ser el nostre repte. A les 3 de la tarda, amb el berenar a la motxilla, vam començar la sortida direcció a la font nova. Un petit grup d'alumnes es

van quedar a la font i els altres vam enfilem amunt descobrint i admirant un paisatge inèdit. L'alumnat va jugar pels voltants de la torre mentre l'altre grup de la font nova feia un petit tastet d'una deliciosa coca de llardons de xocolata. Una excursió per tornar a repetir.

Activitats a cal Gegó

Ramon Torné.- El dia 15 de març els alumnes de tercer i quart del col·legi Sant Gil de Torà van visitar la casa de cultura "Cal Gegó". Durant la visita van assistir a una demostració pràctica de les diverses maneres de fer foc a través del temps, des de la prehistòria fins els nostres dies, i van

comprovar manualment la utilitat de les pedres de sílex. També van visitar l'exposició "La Farina", amb explicació detallada dels materials i eines que formen part de les peces exposades. La visita va acabar amb el visionat d'un vídeo explicatiu sobre la troballa de Ötzi, l'home del gel.

Sant Blai a Biosca

Redacció. - El dia 3 de febrer se celebra la festa de Sant Blai i és tradicional beneir la fruita. A diversos pobles de la Vall es conserva aquest costum, com ara a Biosca, tal com mostra la fotografia. Després de la missa del diumenge posterior, els feligresos portaren cistelles amb fruita i fruit secs i van ser

beneïts, com una manera d'agrair a la natura el bé de Déu que ens regala aquests aliments que van bé per a la nostra alimentació i per a la nostra salut.

La llegenda diu que aquesta fruita beneïda cura el mal de coll.

Calonge: Trobada de grups de suport de cuidadores

Redacció. - El passat 17 de gener van finalitzar amb èxit les trobades del grup de suport i ajuda mútua de cuidadors no professionals de persones grans, iniciades el novembre de l'any passat. En l'acte de cloenda es van compartir experiències i es van lliurar els diplomes acreditatius als 17 cuidadors i cuidadores participants de diferents

municipis de l'Alta Segarra. La iniciativa ha estat possible gràcies a un recurs de la Diputació de Barcelona, amb els objectius, entre altres, de millorar la qualitat de vida de les persones no professionals cuidadores i oferir-los suport emocional i psicològic per reduir l'impacte negatiu que a vegades poden experimentar.

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98
C/. Sant Pol, 13
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

El detall

Floristeria

☎ 655 511 655

📧 @floristeria_al_detall

✉ floristeriaaldetall@floristeriaaldetall.cat

📍 Plaça de la Creu, 10, 25750 Torà, Lleida

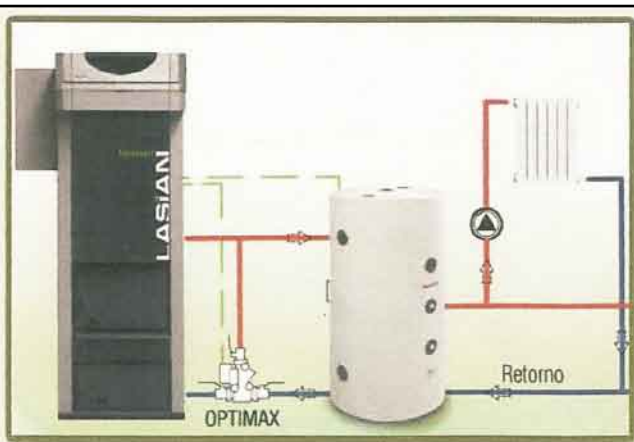
Alba: 626 648 961

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomasa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA

jaf@viladetora.net

Vicfred, curs “Les emocions al plat”

Josep Verdés.- El passat mes de febrer va començar aquest curs organitzat per l'Ajuntament de Sant Guim de la Plana conjuntament amb el CAP de Guissona adreçat a tots els veïns del municipi. En el curs es tracta d'aprendre a gestionar l'estrès del dia a dia amb tècniques específiques i al mateix temps tenir una millor relació amb l'alimentació, i es que a vegades estar angoixat pot arribar a condicionar la ingesta d'aliments no saludables.

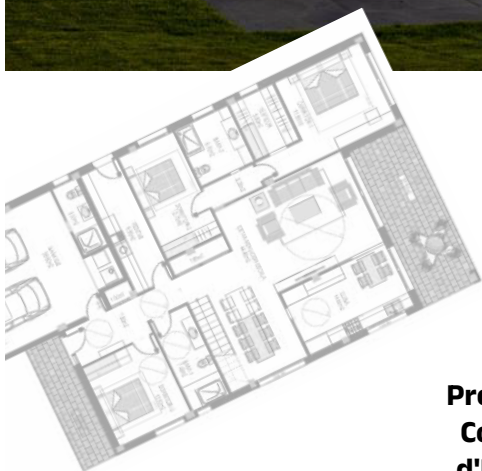
La posada en marxa d'aquesta formació servirà per la millora del benestar emocional dels veïns que s'han apuntat al curset. Cal dir que es van apuntar molts veïns interessats i es va acordar fer dos grups per fer-ho més àgil, un es fa a Vicfred i l'altre al poble veí de Sant Guim de la Plana, amb una durada de 8 setmanes i va a càrrec de la psicòloga Carla Castellà, referent de Benestar Emocional del CAP de Guissona.

Massoteres celebra el Dia de la Dona

Dani Vidal.- L'Associació de Dones de Massoteres va recuperar enguany la celebració d'activitats al poble amb motiu del 8M, Dia internacional de les Dones, que van organitzar amb la col·laboració de la Regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament. Els actes van tenir lloc el dissabte 9 de març. Al matí es va haver de suspendre la caminada popular a causa de la pluja, però es va mantenir la xocolatada i

la posterior lectura del Manifest del 8M. Fou a càrrec de Pilar Tarrés, presidenta de l'Associació de Dones, entitat del municipi que enguany ha renovat la Junta i reprèn amb ganes les activitats. Al vespre es va organitzar un sopar de dones i la representació, oberta a tothom, del monòleg “Ginecòleg? Encara no em toca!”, amb l'actriu Xènia Sellarés.

ESPECIALISTES EN TOTS ELS SERVEIS DEL TEU IMMOBLE

**Projectes d'Edificació · Presentacions de vídeos 3D
Coordinacions de Seguretat · Topografia · Cèdules
d'Habitabilitat · Certificats d'Eficiència Energètica
Inspeccions Tècniques d'Edificis**

**Compravenda de tota classe de finques
Lloguers i permutes
Administració de comunitat de veïns
Gestions i tràmits**

www.immoplanning.es · www.ramonriba-arquitecte.cat

Rambla Segadors , s/n (xamfrà C. de les Serres) | 25210 Guissona, Lleida | Tel. 649 96 38 17

L'aigua de la Llosa del Cavall a Calonge

Redacció.- Estan a punt de començar les obres de connexió de Calonge de Segarra a la xarxa d'aigua de la Llosa del Cavall. En efecte, l'ens d'Abastament d'Aigua Ter-Llobregat (ATL) ha declarat l'emergència per a la contractació de les obres i serveis necessaris per a la connexió d'aigua al sistema Ter-Llobregat (provinent de la Llosa del Cavall) dels municipis d'Aguilar de Segarra, Calonge de Segarra, Sant Pere Sallavinera, Prats de Rei, Sant Martí de Sesgueioles, Veciana, Copons, Rubió, i Jorba.

A tal efecte, el dimarts 12 de març va tenir lloc, a Calonge de Segarra, una reunió informativa organitzada per ATL adreçada als propietaris afectats pel traçat de la canonada a fi d'explicar el procediment d'emergència de la contractació de les obres. L'actuació està dividida en tres blocs i el que afecta

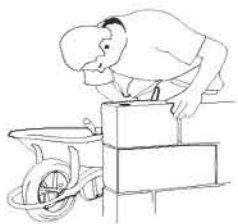
a Calonge està inclòs en el que comprèn també els municipis d'Aguilar de Segarra i Sant Pere Sallavinera, l'empresa adjudicatària de la qual ha estat COPISA.

Les obres consisteixen en la derivació de la canonada de la Llosa del Cavall, d'una longitud de 1,2 km i un diàmetre de 200 mm, estan finançades per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i les executarà ATL, amb una inversió prevista per al municipi de Calonge de Segarra de 736.411,77 euros.

Es preveu començar les obres durant el mes de març i acabar-les com a màxim d'aquí 9 mesos. Aquesta actuació és cabdal per al municipi atès que permetrà disposar d'un major cabal d'aigua i, alhora, millorar-ne, si és necessari, la qualitat ja que es podrà mesclar amb la que prové del pou municipal, que conté més sulfats.

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)
Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18
e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Jordi Clavier

Fuster ebenista

**Mobiliari a mida, portes, parquet,
cuines, revestiments de paret
persianes, mosquiteres,
reparacions...**

649 029 827

www.fusteriaclavier.com
info@fusteriaclavier.com

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547 consangil@telefonica.net

ACOFISCO
ALFIC Consultoria
Comptable, Fiscal
Laboral i Jurídica

Plaça de la Creu, 3 25750 Torà - LLEIDA
info@cofisco.es
973 473 317 - 93 869 16 35

La cuina del Llobregós

Les cuineres i els cuiners

una publicació de
Llobregós

No et perdís el
llibre de la cuina
del Llobregós

Regala'l per
Sant Jordi

El trobaràs a la
teva llibreria

*"No t'oblidis
mai de somriure,
perquè el dia
que no somriguis,
serà un dia perdut"*

Charles Chaplin

TROBADA A LA RESIDÈNCIA DE TORÀ

Parlem i escoltem, un camí per aprendre i entendre'ns, cap a un Pla Participatiu Comunitari. Comencem per la Residència de Torà, la nostra. Iniciem un cicle de converses amb la intenció de donar a conèixer: la Residència a Torà i Torà a la Residència, i al mig tothom qui vulgui apropar-s'hi. Aquesta actuació inicia el treball del Pla de Participació Comunitària, que engegarem acompanyats, com Ajuntament, per la cooperativa L'Arada i per Pobles Cuidadors. Ben aviat, us explicarem més!

El passat 14 de desembre a la Residència ens vam trobar sota el títol de "Com es viu en una Residència", amb la idea de fer espais de converses dins de la residència, obert a totes les persones del poble i el municipi. Amb dues amfitriones de luxe, la directora de la Residència, la Maria Antònia i l'Alcalde, Isabel Torres, també ens van acompanyar una resident, la Carme, i en Pere com infermer i RHS. En total vam ser unes 15 persones: en Vicens, l'Enriqueta, en Ramon, en Jaume, en Salvador, la Maria, entre d'altres, una resident i la seva filla, la Isabel, en Carlos que ho ha registrat, la Mercè que estava al llit amb mal de panxa, i altres. Vam iniciar i vam acabar quasi sense adonar-nos, doncs les intervencions van ser fluides. Es va percebre ganes de parlar i escoltar. Tots ens vam posar en cercle i al nostre voltant, el quotidià de la tarda a la residència que es va poder mantenir. Teníem famílies al voltant en escolta i que després ens van expressar la sorpresa i el gust d'haver estat allà.

Altres opinions recollides: "Que s'està molt bé, si et porten a la força, no gaire". "Un s'adapta a tot". "Yo nunca estoy tan bien como ahora, (s'emociona) me tratan muy bien". "Jo vull anar a una residència, i més la meva, la del poble". "En la pandèmia es van dir moltes coses dolentes de les residències però hi ha moltes d'altres i de molts tipus, i aquí a Torà, no és una macro residència". "Sabem les condicions de treball de les

cuidadores i que estan mal vistes i de la necessitat de millorar-ho". "Tots els pobles haurien de tenir una residència per les seves persones, o veïnes, per a poder envellir amb companyia i en dignitat". "Vaig entendre que al fer-me gran no volia ser una càrrega per les meves filles i aquí estic tranquil·la, perquè m'ho fan tot". "Al començament em va costar adaptar-m'hi, ara valoro que m'ajuda en el meu dia a dia". "Reconec que no és una feina valorada, la de cuidar les persones grans, i en té molt de valor". "Tothom ens fem grans". "Estar a casa, si estàs sola, no és la millor opció, encara que per la por d'entrar en una residència, ho sembli".

I sí, tenim una bona residència, i sí, tenim un bon municipi. Seguim!

La nova figura es va presentar durant el tradicional i esperat pregó que aquesta 35a edició versava sobre un matrimoni de conveniència entre l'ànima de Torà i el Solsonès, fent parodia al recent canvi territorial de comarca. El pregó va ser protagonitzat per l'actor toranès Toni Torres que representava l'ànima de Torà i l'actriu Montse Amat, que simbolitzava el Solsonès. Ambdós havien format part del grup teatral La Cubana. El matrimoni entre les dues comarques el va oficiar amb gran sentit de l'humor Sergi Torrecasana a semblança del Fermí, el mossèn de Torà. Com a present del matrimoni, el Solsonès va oferir-li a l'ànima de Torà, el nou geant La Lloca, que aquesta vegada no té semblança amb cap personatge toranès.

Durant el pregó i com a novetat la dansa tradicional del Brut i la Bruta i el Bonic i la Bonica la van interpretar també 4 dansaries infantils de la localitat per donar continuïtat a la festa des de la base.

Per primera vegada en 35 anys, la nit de disfresses obria les portes amb el cartell d'entrades exhaurides. Buhos, referent del panorama musical català va ser el cap de cartell d'una nit de disfresses amb una gran participació de gent disfressada que concursaven en categoria individual, parelles, familiar, grups d'adults i d'interpretació. La nit la va tancar el grup de versions Banda Neon.

La festa té el seu origen en l'antiga festa de la Llordera, una celebració popular de Torà, que es duia a terme el dijous Gras, anomenat també Llarder o Llorder. Aquesta antiga celebració està documentada, almenys, des de mitjans del segle XVIII. La festa manté els fets més característics del seu origen, fent que la tradició i la cultura en siguin els trets més destacats.

Associació Cultural el Brut i la Bruta

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

AUTOCARS
Prats Serrat
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
C/ Calaf, Nau 2 - 25750, Torà, LLEIDA
Tels: 973 473 590 - Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratserrat.com
web: www.autocarspratserrat.com

SANTA ÀGUEDA A TORÀ

La Festa de Santa Àgueda va ser un esdeveniment memorable que va reunir un total de 230 dones en una celebració plena d'història i alegria. L'inici va estar marcat pel tradicional sopar, seguit d'un espectacle d'arts escèniques a mans del grup Sound de Secà que va encendre els ànims de totes les assistents.

A més de les activitats festives, es va reservar un moment especial per reconèixer l'aportació de totes les alcaldesses que han donat suport i han liderat aquesta celebració al llarg dels anys. En aquesta 34a edició, es va rendir homenatge a tres alcaldesses que van liderar la festa fa més de vint anys: Anna Circuns (1992), Reme Téllez (999) i Montse Miró (2000). També es va anunciar amb entusiasme la 35a alcaldessa,

que tindrà l'honor de liderar l'organització de la pròxima edició i que ha recaigut en l'Elena Samper, que substitueix a Ivette Castellana, que ha preparat la festa d'engany amb tant d'èxit.

Després del sopar, a les dotze en punt, les portes es van obrir per a tothom i la festa es va inundar d'una energia contagiosa. Persones de totes les edats van arribar amb ganes de divertir-se i gaudir de la festa.

En resum, la Festa de Santa Àgueda va ser un rotund èxit, plena de moments emotius, música i diversió, confirmant una vegada més el seu lloc com una de les festes més estimades i esperades del nostre poble.

Associació de Santa Àgueda

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

ASSOCIACIÓ DE DONES

L'Associació de Dones Toraneses segueix organitzant tot un seguit d'activitats per poder mantenir viu i actiu el poble de Torà.

Aquest any ha volgut celebrar el dia 8 de març, Dia de la Dona Treballadora, com cal i així ho han fet, llegint el manifest i una xerrada a càrrec de la naturòpata Anna Martin sobre els microorganismes i aprendre a cuidar el nostre microbioma. La seva claredat parlant va fer que l'acte fos tot un èxit i que tothom ho trobés molt interessant. L'associació va obsequiar amb un petit detall en record del Dia de la Dona a totes les assistents.

L'endemà dissabte 9 de març, al mateix lloc, hi havia l'exposició dels treballs de les alumnes del taller de pintura i dibuix que fan amb la il·lustradora Sonia Puertas.

Per acabar els actes, el diumenge següent dia 17 de març es va celebrar la caminada de la Dona que organitza la secció d'UGT de LEDS-C4.

L'associació continua preparant activitats aquesta primavera per a tothom, com ara un curset de sushi, una xerrada sobre la cura de la pell, un taller de consum... Esperem que siguin del vostre a grat.

La Junta

- Acompanyament psicològic**
- Teràpia Assistida amb Cavalls (TAC)**
- Estimulació Cognitiva i Rehabilitació Neuropsicològica**
- Intervenció de suport conductual, autodeterminació i autonomia**

Xell Miret
Núm. col·legiada 23.574
A domicili / TAC al Molí del Vidal (Torrefeta)

613 03 11 74
xell@ikigaipsicologia.cat
www.ikigaipsicologia.cat

La cuina del Llobregós
Les cuineres i els cuiners

**Per Sant Jordi...
un bon regal**

SANTI ALSEDÀ, FERRER DE SANAÜJA

En Santi Alsedà Solans va néixer el 1960 a Sanaüja a cal Miquelet, família de pastissers al carrer del Forn. A part d'un pa boníssim feien unes coques rodones que eren una delícia a l'hora de berenar.

El seu interès per la mecànica va començar ben aviat. Tenia uns 10 anys i pels volts de Reis va veure una capsa d'eines de joguina a l'Spar del poble (ep, eren de metall i tot!). Li va demanar a la mare i sí, va posar a la carta dels Reis aquella capsa tan especial... i noi, el van escoltar i el dia de Reis se la va trobar a casa. Va ser el principi de començar a descobrir com cargolar i descargolar, l'inici del seu interès per la mecànica, que no va afliuxar mai. Quan va ser l'hora va anar a Solsona a fer la formació professional de mecànica. Recorda, d'aquell temps, com remenaven motors de cotxes vells i que els professors els feien fer peces ben complicades a mà, amb la llima i poc més, peces que encara guarda com un petit tresor dels anys d'aprenentatge.

Quan va acabar els estudis, cap als 18 anys, de seguida es va posar a treballar al taller Solsona de Sanaüja i hi va estar més de 20 anys de ferrer al costat de l'avi Solsona i de mecànic d'automòbils i de maquinària agrícola amb els dos fills, l'Antonio i el Joan Solsona. Amb el temps va veure que

la mecànica es transformava molt, que era un món en constant canvi, que calia una adaptació continua i va pensar que el ferro sempre seria ferro. I així va ser com va crear el seu propi taller

**Taller SANTI
SANAÜJA**

Crta. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Amb 10 anys va posar a la carta dels Reis aquella capsa d'eines tan especial

i

avui és un dels referents en treball del ferro tant de Sanaüja com de tota la rodalia

---

de ferrer a la urbanització que s'havia fet nova llavors a tocar de l'església de la Mare de Déu del Pla.

Avui és un dels referents en treball del ferro tant de Sanaüja com de tota la rodalia. El ferro és dur i no pas lleuger i les eines per treballar-lo, és clar, potents i perilloses. Ha sofert un parell d'accidents importants, però tot i alguna seqüela, no ha deixat de sentir viu l'ofici cada dia, un ofici que és una barreja de tècnica i art, encaixos i angles, precisió i creativitat. I és en aquesta part d'artista que un dia es va llençar a expressar amb el seu ferro de cada dia aquelles conviccions i vivències guardades a dins i va crear "L'arbre de

ferro", l'escultura que destaca a l'entrada del taller, amb la figura retallada del ferrer, dalt de tot, l'enclusa a lloc i el martell a la mà. Els punts cardinals just a sota, assenyalant sempre els camins del món. I arbre avall, fins a la soca, tot de rames i

fullatge construït a base de peces sobreres, amb defectes, aquelles que no han tingut encaix en una màquina o en un ancoratge d'un remolc i que aquí es lliguen entre elles, soldades i fermades d'una manera que ens conviden a pensar que són les claus d'una vida.

Toni Padullés Rius

Nou Servei D'OFTALMOLOGIA

Oftalmologia infantil i d'adults
Revisions
Cataractes
Control de glaucoma
Oculoplàstia

*Per urgències oftalmològiques consultar disponibilitat.

Cristina Pont Vives
Oftalmòloga
Col. N° 2504863

Serveis Mèdics Calaf

Informació i 93 869 80 47

Cita prèvia: informacio@serveismedicscalaf.com

www.serveismedicscalaf.com Raval St. Jaume, 29 08280 Calaf, BCN

ENTREVISTA A MARTA GALOBARDES

Marta Galobardes Roca és fisioterapeuta col·legiada especialitzada en sòl pelvià per l'escola universitària Gimbernat. Té el màster oficial en fisioteràpia del sistema musculoesquelètic per la UManresa. Actualment fa un màster en sexologia. Li encanta parlar sense complexos de sexualitat i de salut del sòl pelvià. Creu que és la manera de superar tabús i gaudir d'una vida plena i saludable. Actualment viu a la masia de cal Miqueló, a Torà, amb el seu company.

Podríem dir que el sol pelvià és un gran desconegut?

Ara les dones comencen a entendre que en tenim, perquè serveix... Tot i així, sovint els homes no saben que aquest mateix professional els pot tractar. L'altre dia em va venir un home que l'havia derivat l'uròleg, a vegades aquests miracles passen. Moltes vegades els mateixos professionals mèdics no saben que hi ha altres professionals sanitaris que podrien estar ajudant a tractar, abans o després de fer intervencions, per treballar i enfortir la musculatura, i així prevenir incontinències, prolapses, debilitats al sol pelvià...

S'hauria de reivindicar més el vostre paper?

Poc a poc es va visualitzant. Hi ha una comissió de uriginecologia al col·legi de fisioterapeutes. Arran de la pandèmia hi va haver un boom important, molta gent per culpa del sedentarisme tenia problemes d'incontinència urinària i de sòl pelvià.

Com vius el fet de ser fisiosexòloga en un entorn rural?

Visc en una masia, però m'agrada moure'm. Treballo a Igualada, a Solsona, a Torà i a Barcelona. A més a més faig xerrades a escoles i ajuntaments d'arreu. No tot ha d'estar centralitzat a la capital.

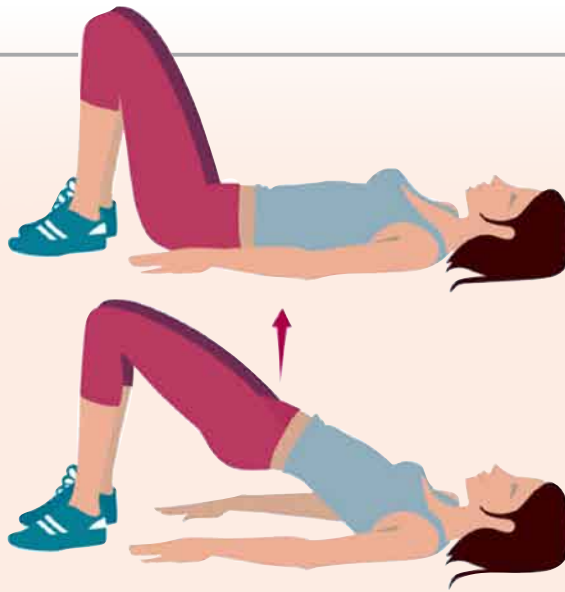
A nivell professional has notat diferències en un entorn rural com el nostre?

El món rural continua sent molt més tancat, tot i que hi ha gent que en parla sense problemes; la majoria no comenten que estan fent un tractament de fisioteràpia de sòl pelvià per por al que diran, alguns passen per fora de la consulta i riuen... Són problemes de la vida real, que poden passar a qualsevol persona. I sobretot pel que fa al sexe, hi ha gent que té vergonya fins i tot de compartir possibles problemes amb la seva parella. Algunes persones m'han contactat dient que no s'atreveixen a entrar a la consulta.

Així, creus que el sexe continua sent tabú?

No es parla de gaudir del sexe. Actualment l'educació sexual que es rep al nostre país és el porno. S'ha de poder parlar tant amb homes com amb dones sobre el cos, la sexualitat... No t'has de conformar amb segons quines situacions que no són normals. Perquè, com he dit, sovint els professionals mèdics no deriven quan es tracta de la zona pelviana, i diuen als pacients que estan bé sense valorar com està la força, el to... És una valoració que pertoca als fisioterapeutes de sòl pelvià. Al final, que el complex lumbopèlvic

La importància de cuidar el sòl pelvià

El sòl pelvià, és el conjunt de músculs i lligaments que es troben a la base de la pelvis. Forma part d'aquells músculs profunds que recobreixen el nostre tronc com l'abdomen o la musculatura lumbar. Tenint en compte on està situat, la seva funció principal és la de mantenir subjectes i estables l'aparell digestiu, l'urinari i el reproductor. Per tant, el sòl pelvià també s'encarrega, entre altres coses, de controlar la continència urinària i rectal.

treballi en harmonia és l'important, molts mals d'esquena venen d'una mala activació abdominal i de sòl pelvià.

El mal d'esquena està relacionat amb el sòl pelvià?

El mal d'esquena depèn en gran part del sòl pelvià. El sòl pelvià no és només la musculatura, els tendons, els lligaments i el teixit de sosteniment que hi ha a la zona de la pelvis, sinó que també té a veure amb la musculatura profunda de la zona de la panxa, de la zona abdominal, de la lumbar... Està tot relacionat. No és normal tenir una panxa grossa! Probablement hi ha una inflamació i és símptoma d'alguna cosa més... i al final s'acaba notant al sol pelvià. No es cosa de l'edat, és que el sol pelvià no està treballant.

Ens falta consciència?

Falta consciència i prioritzar-ho. Són tractaments que normalment no són curts, i que malauradament, en bona qualitat, no entren per la Seguretat Social ni per les mútues. Tu als pacients els hi proposes el tractament i, moltes vegades, sobretot les dones, es desprioritzen. A vegades,

deu anys després de tenir fills encara tenen pèrdues d'orina o dolors d'esquena perquè no han fet rehabilitació postpart.

Quins serveis ofereixes i on et podem trobar?

He obert una nova consulta a Solsona, on faig sessions individuals, rehabilitació de postpart o preparació del part en grup, i tinc productes eròtics per viure la sexualitat de manera diferent. En una primera visita, el pacient explica que li passa, miro com està la seva postura, el seu cos... intento que entenguin com funciona la zona del sòl pelvià i fem exercicis per treballar el problema. A Torà, a l'espai Aima ioga, faig classes grupals de tonificació i treball de sòl pelvià, per evitar mal d'esquena, problemes d'incontinència, tenir un embaràs saludable... A nivell d'ajuntaments, centres educatius o associacions, podem planificar xerrades i fer alguna activitat de grup, a nivell de consciència, prevenció de salut de sol pelvià, taller de l'orgasme...

Moltes gràcies, Marta.

Ari Martin

MOLT AVIAT, AL SOLSONÈS...

LA MOLSOUSA 13-14 ABRIL '24

RESERVA'T LES DATES!

Dos dies...
13 professionals...

Un viatge de transformació a través del ioga, el pilates, el txikung, el teatre, la dansa, l'art, la música les xerrades, els tallers i molt més!

www.viufest.cat @viufest

Organitzen: OLIVIA KIVEL TERESTORI DE LA SERRA

VIU FEST!

IOGA SALUT NATURA

"Allà on vagis, ves-hi amb tot el teu cor" Confucí

Serveis i Neteges Segarra

Atenció personalitzada per a avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a particulars, despatxos, obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

SOM LLAVOR

SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

Venda de llenya i pèl·let a domicili

CAL MAS DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA ASSEGURANCES   LABORAL-FISCAL COMPTABILITATS

SOLA

www.solagrupo.com

La sembra ben feta!

LA CONSELLERA D'EDUCACIÓ, A TORÀ

El passat 8 de març l'escola Sant Gil va acollir la visita de la consellera d'Educació, Anna Simó i Castelló. Acompanyant a la consellera, entre altres, hi havia la directora dels Serveis Territorials de Catalunya Central, Gemma Boix, i la delegada del Govern de la Catalunya Central, Montserrat Barniol.

La visita en si, va durar una hora; vàrem passejar per l'escola entrant a les aules per a veure com s'hi treballava. A la zona d'infantil van poder veure com un pare enginyer explicava el seu ofici als infants. A les aules de primària estaven preparant els dorsals per a la marxa del Dia de la Dona. Tothom varen coincidir a dir que tenim una escola molt bonica i que se la veu plena de vida. Tot això és possible gràcies al tarannà treballador d'un claustre 100% implicat.

Després, l'equip directiu es va reunir amb la consellera i la seva comitiva, i de primera mà li vam poder explicar que el canvi de comarca, que a la vegada va comportar el pas dels serveis territorials de Lleida a Catalunya Central, ha estat bastant complicat, ja que no hi ha hagut una bona planificació entre els seus serveis. També vam aprofitar per demanar-li mobiliari per les aules, perquè si bé és cert que l'escola és relativament nova, el mobiliari continua essent el de la vella.

A més a més, li vam fer arribar que les escoles necessitem més recursos humans per atendre

les necessitats de l'alumnat, i això implica tenir més hores de vetlladora i més codocència, com també un augment d'hores dels Equips d'Atenció Psicosocial.

Vam reclamar la figura de l'administrativa, que fa 7 cursos que no en tenim.

Finalment, vam traslladar alguns neguits que ens afecten directament amb el canvi de comarca, la línia de transport per a poder anar a l'institut assignat (Francesc Ribalta, Solsona) i la continuïtat de la gestió de menjador per part de l'AMPA.

Una visita cordial, que esperem que no quedi només en bones paraules, sinó que es materialitzi en accions. Nosaltres seguirem vetllant-ho!

L'equip docent del Sant Gil

Festival de Ioga, Salut i Natura del Solsonès
La Molsosa - 13 i 14 d'abril

Informació i inscripcions
www.viufest.cat

“LA LLAVOR”, UN PROJECTE EDUCATIU INTEGRAL

Parlem amb el toranès Xavier Moreno, actual director de Recursos Humans del grup BonÀrea Agrupa, empresa de referència del territori lleidatà, que va iniciar fa quatre anys un engrescador projecte anomenat “La Llavor” en el que participen, entre altres, alumnes de la Vall del Llobregós

Que és “La Llavor”

La Llavor és un projecte educatiu integral que pretén donar accés a la tecnologia a les zones rurals. Va néixer en plena pandèmia l'any 2020, amb l'objectiu de millorar l'atractiu de Guissona, com a municipi de talent, creativitat i tecnologia mitjançant la metodologia *LEGO Education*. A l'espai La Llavor, un dels espais *LEGO Education* més grans d'Europa, es pretén potenciar les capacitats digitals i habilitats del segle XXI relacionades amb les ciències, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques (STEM) de l'alumnat escolaritzat a tots els centres educatius de Guissona. Una formació totalment gratuïta i universal inclosa dins el currículum escolar de les nenes i nens de Guissona des de P3 fins a 4t d'ESO: més de 1.000 alumnes de tots els centres educatius.

A què es dedica? Què ofereix?

Al marge de la formació curricular al propi centre, La Llavor organitza extraescolars de robòtica, casals, tallers de robòtica per famílies, formació per adults per lluitar contra l'esclètxa digital, organitza xerrades, dona TIC per motivar a que les noies es dediquin a aquestes professions encara

avui molt masculinitzades, organitzem la Fira de la robòtica...

La Fira de la Robòtica, la tercera va ser el mes de novembre...

Si, és una fira que pretén acostar la robòtica als alumnes i famílies. Fem xerrades i exposicions i demostracions de robòtica i tecnologia que s'utilitza actualment ja a les instal·lacions de BonÀrea.

I al febrer explicació del projecte a l'auditori del Mobile World Congress24...

La Llavor comença a tenir el seu reconeixement, el Departament d'Educació de la Generalitat la segueix amb molt d'interès i, sens dubte, la participació al Mobile ha estat tota una satisfacció poder explicar el nostre projecte davant de 1.500 persones en una fira referent mundial en tecnologia.

Quins municipis formen part d'aquest projecte i quan temps fa que està en marxa?

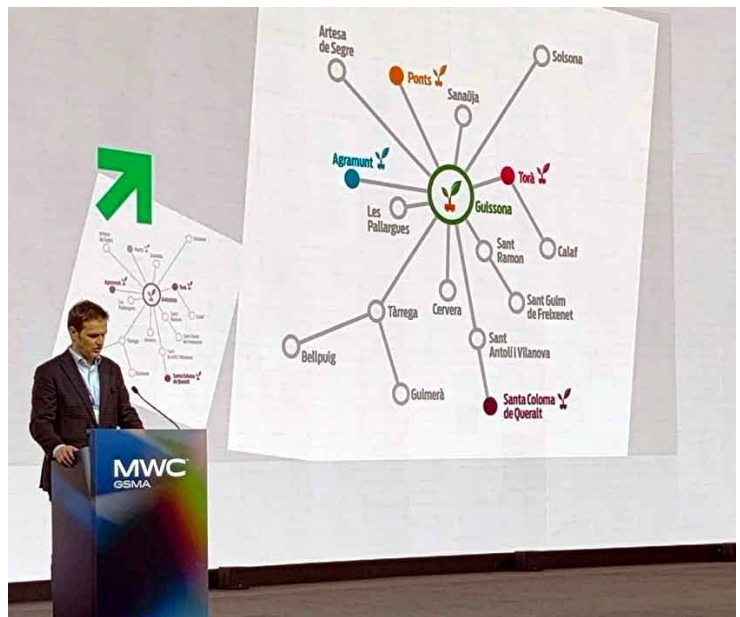
Guissona és al principi de La Llavor i té un paper rellevant, però fruit de l'èxit d'aquesta primera Llavor, ens vàrem aventurar a sortir del municipi semblant d'altres Llavors, així, al curs 2022-23 vàrem arrencar el projecte a Agramunt i el present

curs ja hem començat a Ponts i ho estem a punt de fer a Torà i Santa Coloma de Queralt.

Qui és el promotor?

A Guissona, el projecte està liderat per BonÀrea, Caixa Guissona, en col·laboració amb l'Ajuntament i la implicació de tots els centres educatius. Fora de Guissona sempre hem buscat empreses interessades en col·laborar-hi, així com l'ajuntament i els centres educatius. En el cas de Torà, Leds C-4 i l'Escola Sant Gil.

Presentació en el Mobile World Congress 24

Quina és la teva relació amb La Llabor?

La Llabor va començar com un projecte de l'àrea de Talent de BonÀrea que jo liderava aleshores.

Actualment ets el director de Recursos Humans. Quines són les teves funcions? Quants treballadors treballen a BonÀrea?

Si, encara no fa un any en vaig ser nomenat. Gestionem una plantilla de 5.000 persones directes i més de 1.000 d'empreses col·laboradores. Les meves funcions són totes les relacionades amb les persones, principalment l'atracció i fidelització de talent, la formació, la comunicació interna, les relacions laborals, la prevenció de riscos laborals i la productivitat i millora contínua. No m'avorreixo.

I al temps lliure, quan fa que organitzes la Caminada Popular de Torà?

La Caminada la vaig organitzar durant quinze anys, del 2008 al 2023. Cercar-hi rutes era la part més divertida, em va permetre conèixer Torà i rodalies a fons. Al 2023 tenia un gran repte laboral per endavant i alhora calia donar aire fresc a la Caminada. La Maria Bagà em va agafar el relleu i amb l'ajuda de tots els membres de l'APACT farem que continuï sent un èxit.

Moltes gràcies Xavier, també estem segurs del teu èxit al front del projecte La Llabor i de la feina que fas actualment.

Ramon Torné Albets

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA
ROVIRA

Estanc

Quiosco

Videoclub

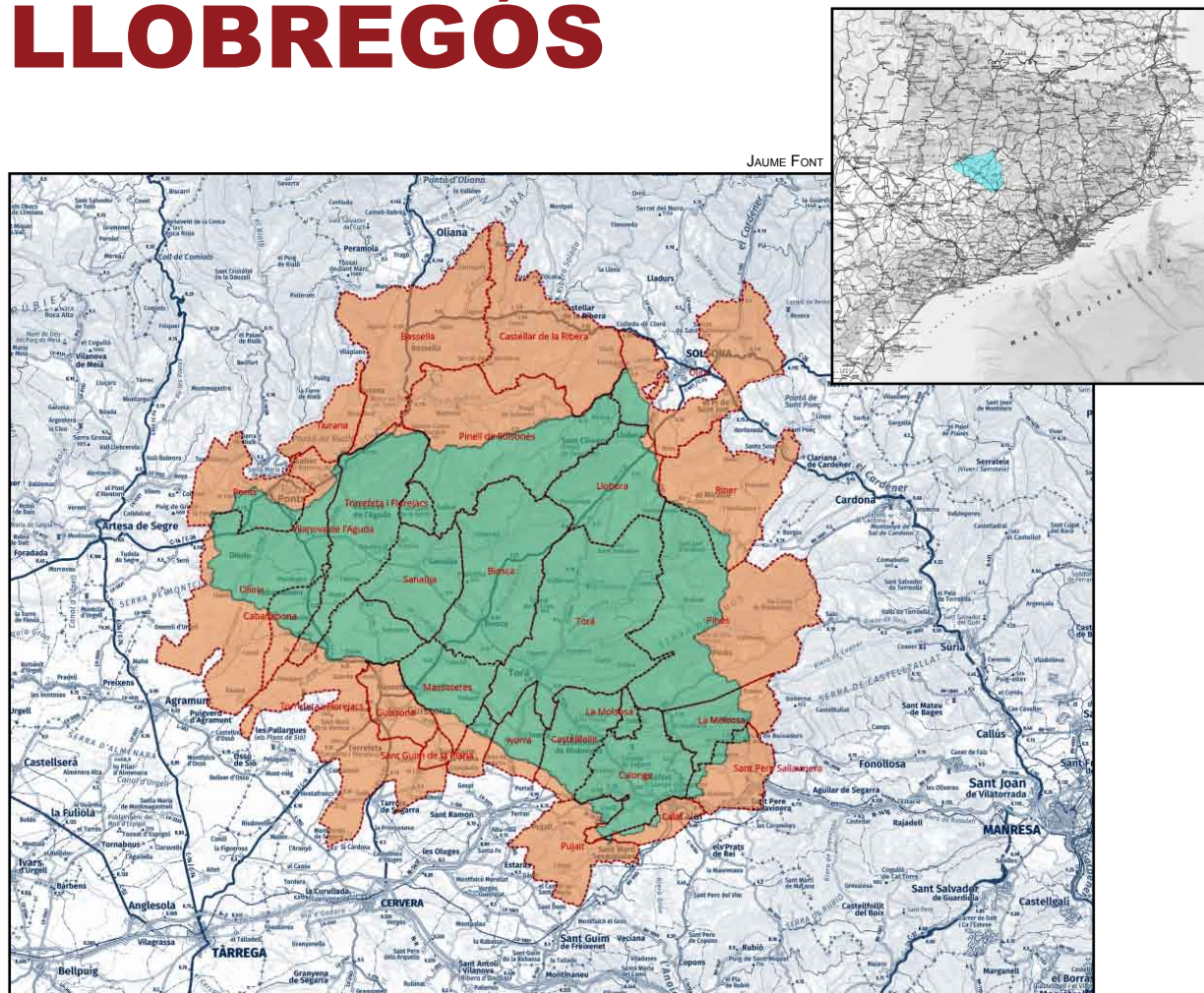
Papereria

Objectes de regal

Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

EL CICLE DE L'AIGUA A LA VALL DEL LLOBREGÓS

La subconca del Llobregós dins Catalunya

Divisió hidrològica de Catalunya

A efectes de la gestió hidrològica, Catalunya es divideix en el Districte de Conca Fluvial de Catalunya (DCFC) i en les conques intercomunitàries (afluents de l'Ebre, Garona i Sènia) a la vessant de l'Ebre. La zona oest de la subconca del riu Llobregós fa de límit entre aquests dos districtes. La planificació hidrològica del DCFC la realitza l'Agència Catalana de l'Aigua, mentre que la de les conques intercomunitàries és competència de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE).

Divisió municipal de la subconca del Llobregós

Dins la conca de l'Ebre es troba la subconca del Llobregós, d'aproximadament 600 km² de superfície, que abasta territori de 22 municipis que a la vegada formen part de 4 comarques diferents. Només 3 dels municipis tenen el 100% del territori dins la subconca.

Els municipis que tenen tot o part del territori dins la subconca del Llobregós són: Biosca, Cabanabona, Calaf, Calonge de Segarra, Castellfollit de Riubregós, Ivorra, la Molsosa, Llobera, Massoteres, Oliola, Oliús, Pinell de Solsonès, Pinós, Ponts, Pujalt, Riner, Sanaüja, Sant Guim de la Plana, Sant Pere Sallavinera, Torà, Torrefeta i Florejacs i Vilanova de l'Aguda.

Davant del canvi climàtic i de la situació de sequera que patim, que afecta a la quantitat i la qualitat de l'aigua que disposem, presentem un estudi de com és i com es gestiona actualment l'aigua als municipis de la vessant de la Vall del Llobregós, des de la seva captació, distribució i consum fins al retorn al medi

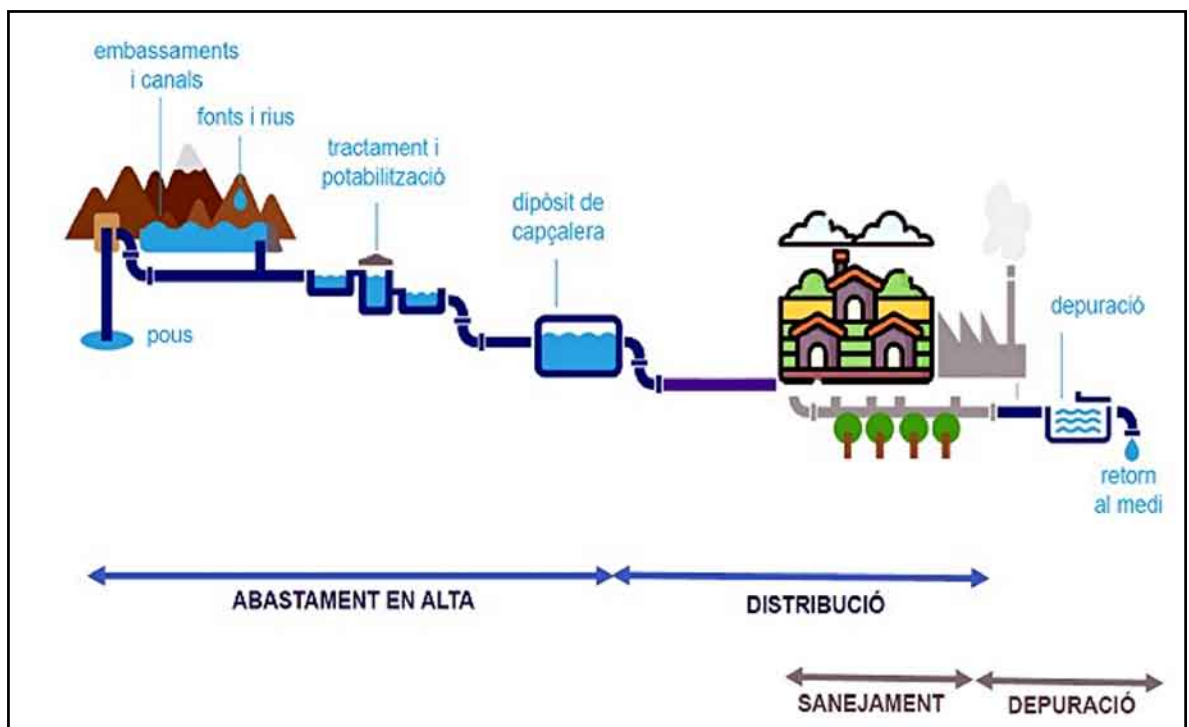
Es compleix 100 anys de l'obligació dels ajuntaments de garantir el subministrament d'aigua a la població. (La trajectòria legislativa dels serveis mínims dels ajuntaments va desembocar durant la dictadura de Primo de Rivera en els Estatuts Municipals de 8 de març de 1924, obra de José Calvo Sotelo).

Actualment a Catalunya queda regulat pel Decret 2/2003, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya; on l'article 67 diu: "Serveis mínims. Els municipis, independentment o associats, han de prestar, com a mínim, els serveis següents: En tots els

municipis: enllumenat públic, cementiri, recollida de residus, neteja viària, *abastament domiciliari d'aigua potable, clavegueres, accés als nuclis de població, pavimentació i conservació de les vies públiques i control d'aliments i begudes*".

Així doncs, el cicle integral de l'aigua és un servei bàsic de recepció obligatòria. Atès que és una imposició unilateral de l'Administració, la contraprestació econòmica té la consideració de prestació patrimonial de caràcter públic (taxes o preus públics).

La gestió que es realitza per tal que l'aigua sigui útil per al consum i arribi a les aixetes de casa és

Estació potabilitzadora de Ratera (La Segarra)

llarg i costós i compta amb molts agents implicats. Els actors que intervenen en la gestió de l'aigua a Catalunya són molt diversos. Des dels municipis que tenen la competència en l'abastament i sanejament, fins a ens supramunicipals com són Consells Comarcals, consorcis o mancomunitats, que per delegació dels ens competents poden exercir funcions en el cicle de l'aigua. A més a més, ens trobem empreses públiques, mixtes o privades, que realitzen la gestió en algun dels punts del cicle de l'aigua.

Els municipis poden obtenir l'aigua directament dels rius i del subsòl, a través d'infraestructures com pous i fonts, o bé de les xarxes "en alta" ja existents, que capten el recurs dels rius i dels embassaments. S'ha de tenir en compte que les característiques geològiques de la Vall del Llobregós provoquen un elevat percentatge de guixos. Això, unit a l'extrema sequera i al volum d'aigua extret, fa que el nivell de l'aigua subterrània davalli, fins al punt que alguns pous ja no poden garantir-ne la qualitat. Per aquest motiu els ajuntaments han de mantenir un servei adequat mitjançant la recerca de subministraments externs de qualitat.

Ja en la població, l'aigua es distribueix a través d'una sèrie de canonades, de manera que arribi a cada punt de subministrament la pressió i la quantitat necessària.

El manteniment de la xarxa de distribució en òptimes condicions d'operació és el repte diari dels gestors de les xarxes d'abastament d'aigua.

Origen de l'aigua i gestió en alta

Canal d'Urgell

Gestió d'Aigües de la Segarra.

Ivorra, Massoteres, Sant Guim de la Plana i Torrefeta i Florejacs

Pantà de la Llosa del Cavall

Ens d'Abastament d'Aigua Ter-Llobregat.

Calaf, Calonge de Segarra i Sant Pere Sallavinera

Fonts i pous del Solsonès

Mancomunitat del Solsonès.

Biosca, la Molsosa, Llobera, Olius, Pinell de Solsonès, Pinós, Riner i Sanaüja

Riu Segre

Mancomunitat del Mig Segre.

Cabanabona, Oliola, Ponts i Vilanova de l'Aguda

Pous propis

Castellfollit de Riubregós, Pujalt i Torà

Canal d'Urgell

Un cop consumida, l'aigua residual es canalitza a través de xarxes de clavegueram i col·lectors de sanejament fins el seu retorn al medi, tancant així el cicle de l'aigua, però abans s'ha de sanejar. D'acord amb la legislació vigent, tant la conducció fins la depuradora com el mateix procés és competència dels ajuntaments. La totalitat de l'aigua que es retorna al medi dins la subconca del Llobregós no rep un tractament adequat. Val a dir que a mitjans del segle XX, es van dissenyar,

Municipis	TOTAL
	Euros/m ³
Biosca	2,06
Calonge	1,85
Castellfollit	2,52
Ivorra	2,46
La Molsosa	2,06
Massoteres	1,84
Pinós	2,06
Sanaüja	2,21
Sant Guim	1,74
Torà	1,40

Preu de l'aigua per municipi. Any 2023. Consum ús domèstic de 12 m³ cada mes, calculat per a un habitatge de 3 persones (Font: Agència Catalana de l'Aigua (ACA)).

Gestió de la distribució

Anaigua Companyia d'Aigües de l'Alt Penedès i l'Anoia, SA.

Castellfollit de Riubregós

Empresa d'Aigües i Serveis de Cervera i la Segarra, SL.

Sanaüja

Transparenta Cicle Integral de l'Aigua, SL.

Massoteres i Sant Guim de la Plana

Cassa Aigües i Depuració, SL.

Ivorra i Torà

Mancomunitat d'Abastament d'Aigua del Solsonès.

Biosca, la Molsosa, Llobera, Pinell de Solsonès, Pinós i Riner

Sociedad General de Aguas de Barcelona, SA.

Cabanabona, Oliola, Olius, Ponts i Vilanova de l'Aguda

Gestió directa municipal.

Calaf, Calonge de Segarra, Pujalt, Sant Pere Sallavinera i Torrefeta i Florejacs.

gairebé per a tots els nuclis de població sistemes de tractament mitjançant fosses sèptiques, però que, a més del seu deteriorament i de requerir un manteniment periòdic, a dia d'avui no disposen de garantia per retornar l'aigua al medi en condicions. Actualment s'estan redactant alguns projectes que contemplen una solució per a Sanaüja, Biosca, Torà i Ivorra.

El cost de la gestió del servei en els municipis de la Vall (que ha de pagar el consumidor) va des dels 1,40 €/m³ fins els 2,52 €/m³. Com a comparativa el preu mitjà ponderat de l'ús domèstic de la demarcació de Lleida és de 1,89 €/m³ i de Catalunya és de 2,41 €/m³.

43a CAMINADA POPULAR DE TORÀ

Ruta del tossal de Puig-redon i Clot dels Nens Xics

Data: 28 d'abril de 2024

Hora Sortida: 9,00 h del Convent de Torà

DORSALS: Inscripcions anticipades fins al dia 24: 12 euros (soci APACT 10 euros). Menors de 10 anys (nascuts en 2014 i posteriors) gratuït. La recollida de dorsals es pot fer des de les 8,15 al Convent. Inscripcions el mateix dia: a partir de les 8,15: 15 euros, fins a esgotar dorsals.

L'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà (APAC) us proposa aquest any una caminada que transporta a temps passats i embriaga amb la seva bellesa natural. Parlem dels nuclis de l'Aguda, Puig-redon, Vallferosa i Fontanet. Uns llogarets que combinen un paisatge de camps de conreu amb boscos de pins, roures i alzines, amb un ric patrimoni de masies i esglésies romàniques.

L'itinerari de la caminada és el següent: l'Aguda, Homenet, Casanova, Soler, Tossal de Puig-redon, Socarrats, Guillons, Piquet, Clot dels Nens Xics, Fustagueres, la Collita, el Solà, riera del Llanera, horta de les Merites.

La caminada curta, d'uns 12 quilòmetres de recorregut, finalitza a la carretera de Solsona a

l'alçada del mas Fustagueres. Des d'aquest lloc els caminants que ho desitgin seran retornats a Torà amb autocar, gràcies a la col·laboració d'autocars Prats Serrat.

Si voleu continuar caminant, la ruta segueix fins a Torà durant 8 quilòmetres més, seguint la "ruta de l'aigua" pel riu Llanera, completant d'aquesta manera la ruta llarga de 20,6 quilòmetres.

Arribats a Torà us esperarà un deliciós entrepà de botifarra i el sorteig de productes locals.

L'organització establirà punts d'avituallament a l'Aguda, Soler, Piquet i Solà on es repartirà pa amb oli i xocolata, fruita, coca i aigua.

El primer element d'interès patrimonial que trobarem és Santa Maria de l'Aguda, una construcció d'estil romànic d'una sola nau i dos absis

rodons. Presenta el parament de pedres treballades a maceta, fet típic del romànic més pur, en els laterals, als dos absis i en la porta.

Els masos que visitarem a continuació pertanyen als antics nuclis de Puig-redon (Casanova, Soler), Vallferosa (Socarrats, Guillons, Piquet, Fustagueres i la Collita) i Fontanet (Solà).

Els actuals masos són el resultat d'una evolució que es va iniciar al segle VIII amb uns primers assentaments d'època visigòtica de construcció molt simple. Aquestes comunitats basteixen les primeres torres

Tossal de Puig-redon

(Vallferosa) i ens deixen el seu testimoni en les tombes del Clot dels Nens Xics.

El lloc de Puig-redon i de Socarrats apareixen esmentats al segle XII, en la donació feta per Guillem Bernat a l'església de Santa Maria de Solsona, quan es menciona "els alous dels homes de Socarrats" com una afrontació amb el lloc de la Vila de Sanç (actual mas Soler).

La resta de masos els trobem documentats entre els segles XV i XVII en els llibres de baptismes i defuncions conservats en l'Arxiu Parroquial de Torà.

Al segle XVIII, coincidint amb un moment de prosperitat i dinamisme al món rural, als masos s'hi fan les grans ampliacions i annexes, finestrals decorats amb ornamentació de motlures, i premses de vi, configurant-se els edificis que ens han pervingut fins avui dia.

La caminada amaga dos llocs d'un interès especial, el Tossal de Puig-redon que domina des de l'alçada tota la contrada, i d'on la memòria popular recull que s'hi reunien les bruixes durant la nit de Sant Joan per celebrar-hi els seus rituals.

També recomanem especialment la necròpolis del Clot dels Nens Xics. Es tracta d'un lloc d'enterrament utilitzat durant l'època altmedieval (s. VIII a X) format per un total de setze tombes excavades a la roca del tipus banyera, amb la particularitat que la meitat són infantils i algunes de nadons.

Es recomana portar calçat adequat, usat i molt còmode, així com el mínim de pes possible.

En previsió d'eventualitats, l'organització establirà zones d'assistència amb vehicles per si algú pateix una indisposició. Sabeu també que membres de l'organització tanquen la caminada.

Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà

Clot dels Nens Xics

estudi
BLAT
ARQUITECTES

DESPATX D'ARQUITECTURA

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

AUTOESCOLA

ROS

Tels. 625 675 150
 973 551 011

---

c/ Fluvià, 34
 25210 - Guissona
 autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUJELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

 OLIVIA CIVIL

OSTEOPATIA
IOGA · RETIRS
 a Prades de la Noya

Més info:
 OLIVIA CIVIL
 664 735 137
<https://osteo-ioga.com>
 @osteo_ioga

RESOL SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
 Tel. 973.48 04 02
 revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
 Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
 Tel i Fax 973 473 181
 25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
 ☎ (973) 47 33 27
 25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
 Plaça del Vall n° 8, TORÀ
 Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panells de fusta i panells d'imitació pedra

Josep Me Tasies
 pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
 C/ Sant Jaume, 2
 25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

FÒSSILS LÈXICS EN ELS NOMS PROPIS

De com moltes paraules llatines han quedat fixades en el nostre territori

Els noms propis són designacions del nostre territori que van generar-se fa segles, i que representen expressions genuïnes del poble català. Molts es van conformar en època preliterària, és a dir, en un estadi arcaic de la llengua anterior als primers textos literaris (abans del s. XIII). La qüestió és que n'hi ha alguns que en origen foren mots del lèxic comú que van quedar fossilitzats com a noms propis i que no apareixen mai documentats en la forma lèxica. Si no fos per aquestes romanalles, no hauriem sabut mai que l'ètim *llatí* tingué descendència en català. Per exemple, és el cas del mot *llatí* *coturnice*, que en italià donà *coturnice* i en castellà

codorniz. El mot del lèxic comú que tenim en català és *guatlla*, procedent d'una antiga onomatopeia llatina, *coacula*. Tanmateix, gràcies a l'existència del cognom *Codorniu*, sabem que aquesta forma és la pròpia del català, que degué existir en una època molt reculada i que deixà de ser comuna abans de l'aparició dels primers textos.

Troblem també amb certa recurrència el topònim *Ardenya/Ardena*, que és el nom, entre d'altres, d'un poblet del Baix Penedès i d'un terme del Baix Llobregat (*Pla d'Ardenya*). Prové del llatí *arduenna*, i tenia el sentit de 'altiplà'. A França existeix el topònim *Ardennes*, derivat de la mateixa arrel. Un altre cas de nom propi derivat d'un antic mot comú és *Calm/Calma*, que prové del llatí *calmis*, i que tenia també el significat de 'altiplà'. Aquest ètim tingué descendència en provençal i en francès; *calm* i *chaume*, respectivament. En català, en canvi, només s'ha conservat com a fòssil en topònims. Per exemple, apareix en *Sant Hilari Sacalm*, amb l'article salat femení aglutinat.

Un altre mot llatí que només es conservà com

a nom propi en català és el cas de *quercus*, que donà *Cerc(s)*. *Cerc* és el nom d'un municipi de l'Alt Urgell, i *Cercs* és un poblet de prop de Berga. Originàriament, tenia el sentit de 'alzina'. S'ha conservat com a cognom, i també fou un mot certament prolífic, atès que n'existeixen força derivats: *Cercós* (i *Puigcercós*), *Cercet*, *Cerqueda*, *Cerconeda*, *Cerceneda*, etc. Altrament, també tingué descendència en català el mot llatí *sentice* 'esbarzer'. S'ha conservat únicament en topònims, amb la forma *Sentís* o *Sentiu* (*la Sentiu de Sió*).

Finalment, també hi hagué dos adjectius llatins que originaren formes patrimonials catalanes que no són documentades, però

que es conserven com a topònims. En primer lloc, és el cas de *fractus/-a*, que donà *fret/freta* (i també *freda*) i que significava 'trencat, escapçat'. El problema d'aquesta forma és que es confonia amb l'adjectiu *fred/-a* 'mancat de calor', cosa que segurament en propicià l'abandó. Apareix en múltiples noms de lloc; per exemple, *Prenafeta* (< pinna fracta 'penya trencada', antigament *Penafreta*), *Torrefeta* ('torre escapçada', documentat *Torre freta*), *Collfred* ('coll de muntanya escapçat'), *Vicfred* ('punta escapçada' amb el sentit de 'turó', antigament *Becfred*), etc. Alguns han estat modificats per etimologia popular, com *Torrefeta* (creuament amb l'adjectiu *fet/-a*), i d'altres s'assimilaren amb *fred/-a*. L'altre adjectiu llatí és *latus/-a* 'ample', que originà en italià *lato* i en castellà *lato*. En català es conserva en topònims amb la forma *lat/lada*. Per exemple, apareix en *La Guàrdia Lada* i en *Igualada* (antigament *Aigualada*, 'riu ample').

Vicfred deriva del llatí *fractus/-a* que donà *fret/ta* i significa "turó escapçat"

Adrià Castellà Jou
Filòleg

DORMIR NO ÉS UNA PÈRDUA DE TEMPS !!!

Les estadístiques confirmen el que ja sabem: dormim poc, malament i tard. El desprestigi de què DORMIR és una pèrdua de temps, té una llarga tradició que es remuntaria al descobriment de la llum elèctrica, la qual va permetre il·luminar la nit. A partir d'aquí, gradualment hem anat entrant en una voràgine de fer coses, i més coses, i cada cop més coses, que al final la humanitat gairebé està activa 24 hores al dia, set dies a la setmana, els 365 dies de l'any. Aquesta societat considera que DORMIR és temps perdut on no podem fer coses, ni comprar, ni consumir...

També els mitjans i l'entreteniment ens han intentat posar aquesta idea al cap. Recordem, per exemple, el subtítol de la pel·lícula «Wall Street»: 'Els diners mai dormen'. O el clàssic eslògan 'ja dormiràs quan estiguis mort', que s'ha fet servir en publicitat.

Els missatges en contra de DORMIR són constants, però tot és un autèntic engany. Perquè DORMIR mai no és perdre el temps, sinó que és una funció fisiològica imprescindible per reparar-nos internament i per tenir una bona salut física, mental i emocional.

Quan dormim el cos no s'apaga com qui tanca la llum amb un interruptor. Quan dormim passen coses, passen moltes coses. En primer lloc, el nostre cervell tanca l'aixeta dels sentits i es posa en

"mode avió", tot segueix funcionant però perdem la cobertura. La nostra consciència desapareix.

Què passa quan dormim?

1.- ELIMINEM TOXINES. Quan dormim el nostre cervell aprofita per netejar-se. Elimina les toxines que s'han anat acumulant al llarg del dia. Quan dormim poc, aquestes deixalles es van acumulant i van danyant les neurones i, a la llarga, això comporta un risc més gran de desenvolupar depressió o demència.

2.- MILLOREM LA MEMÒRIA. Dormir és fonamental perquè el nostre cervell consolidi la memòria i fixi els records. Si no dormim prou hores, tindrem pitjor memòria a curt termini i també a llarg termini, i tindrem més risc de patir patologies com l'alzheimer i altres malalties neurodegeneratives.

3.- REGENERACIÓ I REPARACIÓ. Quan dormim el nostre cos regenera i repara les cèl·lules danyades o desgastades dels teixits: fetge, ronyons, músculs, pulmons, ossos...

4.- ENFORTIM EL SISTEMA IMMUNITARI. El nostre sistema immunitari també necessita que dormim per funcionar bé. És durant el son quan aquest s'enforteix, i és clau per defensar-nos d'infeccions i processos inflamatoris.

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Plaça de la Creu
TORÀ

5.- OBESITAT. Dormir poc no només ens fa menjar més, sinó que també ens fa menjar pitjor. Ens incita a desitjar aliments grassos i rics en calories. I per què? Doncs, perquè desequilibra la secreció de les hormones que regulen la gana (Leptina i Grelina). I aquesta és la causa de molts casos d'obesitat.

6.- DIABETIS. Dormir poc ja es considera un factor que contribueix notablement al desenvolupament de diabetis tipus 2.

7.- PROBLEMES CARDIOVASCULARS. Dormir poc és una de les conseqüències d'un major risc d'hipertensió i problemes cardiovasculars. El nostre sistema cardiovascular també depèn d'un bon descans. Així com la nostra capacitat d'atenció, la nostra creativitat o el nostre equilibri emocional.

Queda clar doncs, DORMIR NO és un pèrdua de temps, és una inversió per a la nostra salut física, mental i emocional. Biològicament, estem fets per funcionar amb les hores de sol i descansar quan arriba la nit. Tot el nostre cos depèn de la quantitat i qualitat de descans que tenim cada dia. Hem de dormir les hores necessàries segons la nostra edat.

ULTIMÀTUM: O adequem els nostres hàbits als cicles naturals de nit i dia, reduint el nostre estrès i posant límit al consum de pantalles abans d'anar a dormir, o els trastorns de son continuaran multiplicant-se, i amb ells, una salut més feble i una major infelicitat.

SECRET: Per acabar et revelaré un secret. Hi ha un tractament revolucionari que et permetrà viure més anys, et donarà tranquil·litat mental i millorarà la teva intel·ligència emocional. T'interessa? A més, aquest tractament et permetrà mantenir-te en un bon pes i et disminuirà el risc de patir malalties. Potser estàs pensant que deu ser tan car que està fora del teu abast. Doncs bé, tinc bones notícies: aquest meravellós tractament és al teu abast. De fet, és completament gratuït. Simplement has de DORMIR BÉ.

Crea un ambient òptim abans d'anar a dormir: No sopar tard ni molt, evitar preocupacions i pantalles a darrera hora del dia, preparar un ambient relaxant a través de la llum, activitats....

I... Felç descans. Bona nit !!!

ToieT

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

ELCASINO
CALAF

125 anys d'història

FA QUATRE ANYS!

Ara fa 4 anys havíem pujat al Monestir de Cellers per passar-hi uns quants dies. Encara recordo, si tanco els ulls, aquella sensació d'anar a esquiar un dia de cada dia quan uns hauríem de estar treballant i els altres a l'Institut. Era dimecres, la setmana que es declarava l'estat de excepció i ens tancaven a tots.

El telèfon va sonar quan estava escalfant una sopa al fogó de la cuina, sopa de pastilla com deia ma mare. Era el director de l'Institut dels meus fills. "Jordi!, si fas campana, no ho pengis a l'instagram, home! Que després em dius que portes els nanos al metge i no m'ho crec". Vaig riure una estona. "Escolta! Si vols esquiar més dies queda t'hi, m'acaben de trucar de la Conselleria que ens tanquen l'insti un parell de setmanes el dijous o el divendres, així que aprofita". Al matí següent, després de parlar amb els nanos baixava a casa, a Barcelona, a buscar coses per passar-hi 15 dies de vacances amb ells. Dijous no vam esquiar, i divendres vam pujar a pistes... però ja ens van dir que no obrien: com sempre, la desconexió en què vivim quan som aquí a dalt ens va traïr i no havíem escoltat res. De tornada, decidia fer una excursió al BonÀrea de Guissona on la bogeria s'havia instal·lat. La gent ja es mirava amb desconfiança i sobretot comprava sense solta ni volta. Vam tirar de manual de emergències i vam omplir les neveres de cervesa, vam comprar vi, i moltes més coses que no menjàvem sovint, però és clar, qui vol passar quinze dies de vacances menjant pa torrat? La resta és història, de cop vam esdevenir ciutadans de la Vall de Forest de ple dret. I ens hi vam quedar. Era estrany no sortir esperitats diumenge abans de dinar, però el que no sabíem era que ens hi quedaríem tants diumenges.

Durant la pandèmia, quasi tots vam viure al dia, se'ns havia instal·lat una sensació de "morirem!" que era difícil de desempallegar-se i ja se sap que quan estàs al límit t'encomanes a qualsevol cosa i et dona per ser bona persona, però dura poc. Darrerament, a les notícies no parem de veure com surten casos de corrupció en relació a aquells moments i com la gent s'enriqueix o no se sacrificava pels demés. Siguem sincers, els hem de culpar per comissionar, o fer-ne negoci? Jo crec que no. Ens calen els dolents per ser

bons, el caïnisme ens farà sempre millors i és el que ens cal per existir. Jo recordo aquells mesos amb el mantra que em vaig auto-imposar repetir-me a diari quan em llevava al matí amb la boira: "Ets tu, i no les circumstàncies que t'envolten" Coneixeu a Frankl?

Avui, passat el temps i les angoixes, continuo pensant el mateix. Vaig tenir la sort de prometre'm canviar i ser més bo. Ja ho era, i val a dir que la majoria de la gent que sempre m'ha envoltat ho són també. Tots tenim els nostres ets i els nostres uts, però som els mateixos, i l'única cosa que ens queda 4 anys més tard és la certesa que som especials com a comunitat i com a espècie. Potser la pandèmia hauria de haver pellat més gent dolenta, però al final el virus no era selectiu, i va fer més mal als que no s'ho mereixien. Potser a la propera, perquè n'hi haurà més, li podríem demanar ser menys inclusiva. Però ho dubto.

Ahir, a la cua del supermercat del meu poble, hi havia un nen de deu anys que li preguntava a sa mare alguna cosa sobre aquella època, els hi havien explicat a classe, la mare ho va resumir en aquesta frase: "Te'n recordes quan el teu pare jugava amb tu tot el dia i es disfressava de astronauta per sortir a comprar al super?" I el nano va contestar "Sí! Quan tu vas deixar de parlar amb ell i et dedicaves a fer pa tot el dia?". "Exacte va respondre la mare, això va ser la pandèmia".

Fa 4 anys, recordem-ho.

Jordi Prat Morgades

“FARO”, UN FILM QUE FA PENSAR

Núria Bagà Solé

“Faro” d’Ángeles Hernández

Quan el gènere fantàstic serveix com un dels vehicles per parlar sobre el dol, sobre la pèrdua de la persona estimada quan menys t’ho esperes, sobre el dolor que provoca aquesta pèrdua, i no només per entretenir, fantasiejar, sinó també per expressar sentiments com ara la solitud o el dolor; i que, a més, empatitzem com a públic, sempre és benvingut com ho fa aquesta pel·lícula, perquè el cinema també busca despertar consciències, fer-nos sentir i pensar.

És un film on trobem molts simbolismes per a la recerca d’aquesta superació del dolor psicològic i com utilitza la projecció de l’imaginari de la figura d’aferrament perduda per ajudar-se en la superació d’aquest dolor. La música concreta en algunes escenes ens ajuda a entendre aquest dol, a la valentia de sortir del pou i la capacitat de l’ésser humà de buscar recursos per a la supervivència.

Igualment també, mai deixa de destacar les malalties mentals, un tema molt present al film a través d’un dels personatges femenins, que es projecta a través del simbolisme de les onades, de les meduses, de la manera de com es veu morir a una persona estimada, o quan la protagonista té brots psicòtics. De la mateixa manera, el paisatge lluminós en contrast amb els interiors, on habitua la paleta de colors foscos, freds amb alguns flaixos de colors ocres, de tant en tant ens acompanya en aquesta psicologia del dol i del patiment que tenen les persones amb la salut mental trencada. Al mateix temps, també ens parla de la importància dels traumes del passat que tenen una rellevància en com les persones actuem, vivim i aprenem posteriorment.

Pel que fa a la realització de la pel·lícula, els veritables protagonistes són les imatges, els plans

Fitxa tècnica

Títol original: Faro
Any: 2024
Duració: 99 min.
País: Espanya
Direcció: Ángeles Hernández
Guió: Ángeles Hernández, David Matamoros, José Pérez Quintero
Repartiment: Hugo Silva, Zoe Arnao, Sergio Castellanos, Irene Montalà, Maria Ribera, Carles Cuevas, Noèlia Balbo.
Música: Víctor Reyes
Fotografia: Gina Ferrer
Coproducció hispano-argentina: Mr Miyagi Films, Vista Sur Films.

curts, la il·luminació, que expressen el rerafons de la història psicològica dels personatges. Potser el paper més difícil és el de la noia (Zoe Arnao) perquè no és fàcil expressar totes les emocions interiors del seu personatge, tot i que ho aconsegueix favorablement, al costat de la figura del pare (Hugo Silva) que està genial creant la complicitat entre els personatges principals. Tampoc no és fàcil elaborar un guió que et faci transitar, com ho fa “Faro”, pel laberint de la superació dels traumes, perquè la salut mental és encara un tema tabú i ple d’estigmes. Molt recomanable.

75 ANYS D'UN NOU ALCALDE

Discurs del llavors alcalde de Torà en l'homenatge a la nova imatge de la Mare de Déu de l'Aguda, a la plaça del Pati.

Aquests darrers dies, de manera inesperada, he localitzat unes fotografies del meu avi. Atès que, paradoxalment, ara s'escauen els 75 anys en què fou nomenat alcalde de Torà, m'ha semblat adient compartir-les amb els lectors del Llobregós, com a testimoni d'aquells temps

El meu avi, Ramon Vilagut i Esteve, accedí a l'alcaldia de Torà el 2 d'abril del 1949, en substitució d'en Francesc Solé i Viladrosa, que s'havia convertit en batlle tot just dos anys abans, el 2 d'abril del 1947. El seu predecessor havia estat en Ramon Bagà i Esteve (presumiblement parent del meu avi) que només romangué al capdavant del consistori un parell de mesos.

Eren temps foscos, en què els batlles eren nomenats a dit per les autoritats franquistes. Ignoro quins mèrits va fer el meu avi per ser designat paer, ja que, lamentablement, poc temps vaig poder compartir amb ell, que va morir quan jo devia tenir quatre anys. Escassos records en tinc d'ell, més que de veure'l cosir al taller de sastre del meu pare, al domicili particular de Barcelona.

L'avi Ramon havia estat barber en els seus

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, herrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

PODOLOGIA
TORÀ

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

podologiatora@gmail.com

Ramon Vilagut en l'acte de la visita de la Mare de Déu de Fàtima a l'actual plaça del Vall (1949).

iniciis i, després, sastre, a banda de regentar l'estanc que, si no vaig errat, era a la plaça del Pati. Em reconforta saber que les persones que m'han parlat del meu avi coincidien a dir que era una bona persona. Em consta que, durant la Guerra Civil, van tenir amagat a casa un capellà, així com també que va estar engarjolat a la presó Model de Barcelona. No sabia dir quants dies va estar-hi tancat, però sí que en va deixar testimoni amb un plat d'alumini (suposo que el que tenia per dinar a la presó) que va gravar amb una agulla. Lamentablement, aquell plat no va ser prou respectat, ja que el vaig fer servir per uns campaments, ja a la dècada dels setanta i, finalment, es va perdre. El greu que em sap ara...

Com podeu veure a les imatges, eren temps de nacionalcatolicisme i de tristor. Cares llargues i rostres seriosos on els clergues eren una auto-

ritat gens menor i concentraven el protagonisme en les poques festivitats dels pobles. En alguna s'hi endevina algun uniforme de guàrdia civil, un altre element característic de l'època. La plaça del Vall, com no podia ser d'altra manera, havia estat batejada com del Generalísimo.

El meu avi romandria com a alcalde fins al 13 d'octubre del 1952; és a dir, tres anys i mig. El substituïria en Ramon Vilamú i Bonet, que es mantindria al càrrec durant pràcticament vuit anys. Curiosament, sis dels vuit alcaldes de la postguerra es deien Ramon. El primer sorgit de la democràcia, el 1979, també se'n deia, Ramon Riera i Simón (també parent meu, tot i que per branca materna). Des de llavors no n'hi hagut cap altre d'alcalde amb aquest nom.

Jordi Vilagut

- # jardineria
- # plantes i accessoris a l'engròs
- # manteniments
- # tancaments metàl·lics i de fusta
- # gespa natural i artificial
- # tractaments fitosanitaris
- # podes
- # treballs amb fusta
- # instal·lació de reg
- # venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

[@roger@calhuguet.cat](mailto:roger@calhuguet.cat)

[655 633 520](tel:655633520)

[93 625 51 43](tel:936255143)

LA “BURROCRÀCIA” OFEGA EL SECTOR PRIMARI

Els pagesos i ramaders ens hem manifestat i mobilitzat aquests últims mesos per reivindicar millores significatives pel nostre sector. Els pagesos i els ramaders estem cansats de què ens tinguin una mica deixats de la mà de Déu i sempre una mica amb al cul a l'aire. No sabem massa on som per culpa de les polítiques nefastes d'aquests últims anys que ens han portat fins a la vora del precipici.

Volem treballar del que sabem fer, sembrant i recollint els nostres productes i cuidant els nostres animals de la millor manera possible i no estar sempre pendents de papers i més papers. La burocràcia ja fa temps que ens ofega i està fent que el descontentament sigui cada dia més gros i més general entre els pagesos i els ramaders. A la gent se l'ha de deixar fer i deixar treballar sense tantes traves administratives. No pot ser que ens passem més hores al despatx fent papers i apuntant dades en quaderns de camp, que treballant en les nostres explotacions.

A tot això cal sumar-hi que el temps i les pluges tampoc ens han acompanyat massa aquests darrers anys. La sequera ens ha fet molt mal aquestes últimes campanyes i això ha ocasionat pèrdues importantíssimes per la poca collita que s'ha recol·lectat en general.

Els preus tampoc han acompanyat gens i això ha ocasionat moltes vegades haver de vendre els productes per sota del preu de cost amb uns grans pèrdues econòmiques. I per un altre costat tenim el problema que tot el que necessitem per produir segueix en uns preus molt alts i que ningú entén. És a dir, el que venem ho fem a uns

preus baixos que ens venen imposats i que hem d'acceptar amb resignació; en canvi combustibles, adobs, llavors, herbicides, que també ens venen amb uns preus imposats, segueixen estant, a més a més, molt per sobre del seu valor real. Al final arribes a la conclusió que no decidim res i amb els preus fan el que volen, tant pel que fa als preus dels productes que venem com els que hem de comprar.

També ens ofega i ens perjudica en bona mesura les importacions procedents de països de fora de la Unió Europea, tractats amb productes que aquí tenim prohibits i que poden ocasionar trastorn digestius i problemes greus per a la salut. Per això, animo tots els consumidors a comprar productes de proximitat, per donar valor al que produïm aquí, tot mirant sempre les etiquetes per evitar adquirir productes de procedència llunyana i salubritat dubtosa i que ens fan una competència deslleial de totes totes.

Per altra banda, moltes vegades es protegeix més tota la fauna, senglars, conills, cabirols, ocells i fins i tot l'os, abans que el pagès, i això sí que no ho podem permetre ni un dia més.

Bé, esperem que els acords i les propostes que van sortir del monogràfic sobre la pagesia que es va fer el cinc i sis de març al Parlament i les resolucions que s'han anat acordant en dates posteriors donin la volta a la truita i els pagesos i ramaders catalans puguem al final seguir fent la nostra feina sense tantes traves i sense que ningú hagi de plegar de la feina que fa i estima.

Josep Verdés

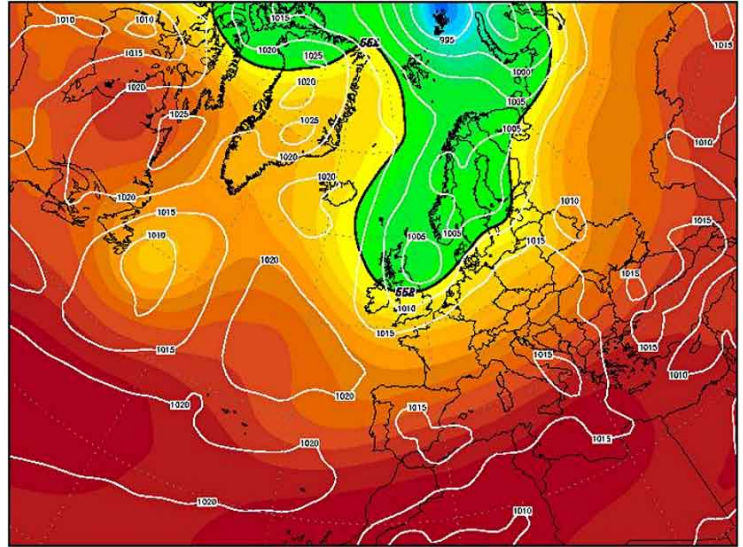

DE SEQUERA

Després de tres anys de sequera, encetant-ne el quart, l'angoixa climàtica ha deixat de ser cosa gairebé exclusiva de pagesos, ambientòlegs i gent aficionada a la meteorologia. Per a qui té un negoci tan volàtil que depèn tant de l'anticicló com de les fluctuacions dels mercats internacionals, la informació del temps acaba sent una droga dura. Especialment en època de necessitats, molts es troben enganxats als mapes del Meteocat, així com d'altres agències meteorològiques europees, tal com un adolescent a les xarxes socials.

La brama popular diu que ja no plourà més. Sembla que, de cop, tothom s'hagi adonat de la cruesa del canvi climàtic, tot i que és un procés lent i discret, de gran inèrcia, que fa anys que és entre nosaltres sense fer soroll. Pot ser que tinguem una primavera menys mesquina amb les pluges i que, potser, fins i tot salvem la propera collita. Ja ho veurem. Però és clar que un dia s'acabarà la sequera i tornarem a un règim pluviomètric més normal. Llavors potser oblidarem, com ens sol passar sempre, alguns dels mantes d'estalvi d'aigua que tenim ara. Com quan durant la pandèmia tothom es rentava les mans vuit cops al dia i, després, hem anat notant que s'han relaxat els estàndards d'higiene.

En tot cas, hem d'afrontar una primavera que serà clau per al futur del país. Preocupats per si plou, per l'estat dels embassaments i les restriccions, esclata la bomba de les eleccions anticipades. Formalment, convocades perquè el Govern de la Generalitat no ha estat capaç d'aprovar els pressupostos, però en realitat les anàlisis posteriors coincideixen que hi ha hagut un joc d'interessos creuats, que s'inclinen a una banda o altra en funció dels ulls que s'ho miren. Sigui com vulgui, el drama és que ens trobem ja amb un Govern amortitzat i que deixa la patata calenta de la sequera per a un altre executiu. La irresponsabilitat és total quan els

Pel broc gros

MALAGUANYATS

El 20 de març ha fet 44 anys de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya després de la restitució d'això que en diuen democràcia i que no ho acaba de ser ben bé. Al llunyà 1980 els independentistes eren quatre gats (repartits i enfrontats en un fotimer de partits i col·lectius, silenciats pels mitjans i sense opcions d'obtenir representació) i a quasi tot déu d'aquest tros de país això de l'autonomia li semblava qui sap què. I, certament, algunes de les fites assolides els primers anys d'autonomia –l'escola catalana, per posar l'exemple més evident, o els mitjans de comunicació públics– eren avenços evidents. Val a dir que era molt difícil no millorar res venint de la misèria política més absoluta. Aviat es va començar a veure, però, que l'autonomia era una enganyifa, una manera de dissimular qui continuava tenint el poder de debò, i que les competències autonòmiques eren només concessions parcials, fruit de la comèdia necessària per donar versemblança a '*la ejemplar transición democrática*', i que, en tant que concessions, podien retallar-se o revertir-se a cop de *decreto-ley* o via Tribunal Constitucional.

Al llarg dels vuitanta l'independentisme, des del carrer i des de la clandestinitat, va aconseguir trencar el silenci imposat i créixer de mica en mica, especialment entre el jovent de l'època, la generació dels mocadors negres al coll, fins a esdevenir una llaminera bossa de vots. Els primers a veure-ho, els més putes de la classe, van ser Colom i Carod, que van entrar al vell partit federalista de Barrera per a tunejar-lo en independentista el

1989. Des d'aleshores el discurs independentista (o els discursos, perquè la divisió persistia) va arribar a molta més gent i el seu suport va continuar pujant. Un creixement que, no ens enganyem, no es devia tant als encerts propis com als errors recurrents de l'Estat espanyol, on bona part dels seus més acèrrims defensors no apreciaven prou bé l'efecte narcòtic que l'autonomisme tenia sobre les reivindicacions nacionals.

I, qui dia passa any empeny, va arribar el 2010 i el TC espanyol es va petar el nou estatutet que el 2006 la classe política nostrada, amb Maragall al capdavant, havia aprovat per a allunyar unes dècades més l'oasi català de qualsevol possibilitat de canvi real. I amb la sentència, allò que Montilla en deia desafecció i que per molts era anhel de llibertat –tot depèn des de quin costat de la reixa et miris el país– va desapar-se. El creixement independentista s'evidenciava a cada episodi: a l'onada de consultes dels tal-poble-decideix, a la del 9N, a les manifestacions massives de les successives diades i, finalment, al referèndum –declarat, no oblidem, vinculant per Parlament i Govern del 1er d'octubre del 2017, amb 2.044.038 vots afirmatius. Fins aleshores totes i cadascuna de les vegades que l'independentisme 'es comptava' a les urnes millorava resultats. Fins que, passat el referèndum, van començar les renúncies.

El principal argument dels governants per a no (tractar de) fer efectiva la independència és que no érem prou, que malgrat que el 2015 hi va haver per primer cop una majoria d'escons independentistes, que va repetir-se a les eleccions convocades

pel 155 a finals de 2017, no teníem prou 'legitimitat democràtica'. Es veu que la 'legitimitat democràtica' correspon als que neguen referèndums i atonyinen votants. L'excusa va perdre el poc pes que tenia el 14 de febrer de 2021, quan amb només 1.454.081 votants independentistes (el 51,58% del total) es van obtenir per primer cop majoria també de vots. De què ha servit aquesta primera doble majoria absoluta? Malaguanyats vots, per a tractar de dur-nos on érem el 1980! Per sort, el panorama que tenim al davant –persistència de l'espoli, mancances en infraestructures, atacs a la immersió, espanyolització de la teletrès, mossos que converteixen en entranyables els picolos més casposos, servilisme amb els de sempre...– és tan poc seductor que, fins i tot en una hipotètica majoria espanyolista al Parlament, deguda no tant als propis encerts com als errors continus dels partits independentistes, impossibilita que la via autonòmica recuperi el caràcter narcòtic inicial. El 12 de maig el votant independentista té dues opcions principals i gens engrescadores: a) castigar el seu partit de referència, incrementant l'abstenció o votant candidatures testimoniales o b) tractar d'evitar que Illa esdevingui el masover espanyol de Catalunya, votant algun dels tres partits catalans amb representació (si cal amb una pinça al nas i cagant-se en la mare que els ha parit a tots plegats) però, més enllà de tries i resultats electorals, la desafecció al règim diagnosticada per Montilla és irreversible. Afortunadament.

LA FUNCIÓ DEL PARE

El pare assegura els fonaments de la seva família

A bans de res, quan escric pare em refereixo a la persona que se sent pare.

El naixement d'un fill genera una barreja impressionant d'emocions i, alhora, d'angoixes i inquietuds. Ja des del desig de formar una família, passant per l'embaràs i el posterior part, es van creant milions d'interrogants que

funcions de suport a la mare, ja que no té un contacte directe amb el seu fill. Afavoreix la salut mental de la mare, li dedica temps, tendresa, acompanyament, comparteix el patiment i les preocupacions.

Una vegada el pare coneix el seu fill, continua fent una feina molt necessària però en un segon

afecten i qüestionen el rol de cada membre de la nova família. Resulta obvi pensar en els canvis que pateix la mare, tant físics com emocionals. Però i el pare?

El pare té una feina molt important. Per al bon desenvolupament global del seu fill i el benestar emocional de tota la família ha d'assegurar els fonaments del que serà la seva casa, la família que s'està construint. Tant si el fill que està per venir és el primer o el segon (o tercer, etc.) inevitablement haurà una reorganització: la vida en parella, la feina, la logística, l'economia... I la salut emocional. Cada membre de la nova família anirà trobant el seu lloc i per aconseguir-ho són necessàries les modificacions. O sigui que, davant el terratrèmol, algú ha d'oferir una estabilitat i una confiança on tot està (i estarà) bé: el pare.

Durant l'embaràs i el part, el pare realitza les

funcions de suport a la mare, ja que no té un contacte directe amb el seu fill. Afavoreix la salut mental de la mare, li dedica temps, tendresa, acompanyament, comparteix el patiment i les preocupacions. Una vegada el pare coneix el seu fill, continua fent una feina molt necessària però en un segon

pla. Ajuda en la diferenciació mare-fill: aporta al nadó una visió del món que l'envolta on pot confiar plenament i allunyar-se poc a poc de la seva mare. És a dir, algú diferent a la mare també pot tenir cura d'ell i li ensenya on són els límits, el manté entretingut, gaudint, esperant la satisfacció de les seves necessitats, deixant un espai de descans per a la mare, tenir cura dels altres fills... Aquesta diferenciació és clau per al sorgiment del llenguatge, per exemple. I tot això com a complement de la protecció i seguretat que ja estava oferint a la mare.

Passaran els mesos i els anys, i les funcions paternes aniran canviant d'intensitat, sorgiran altres emocions i patiments... Ànims!

Vanesa Pèrez
Psicòloga, col. 2647

SMARTPHONES: ÚS I NO ABÚS

No fa gaires dies, en sortir de casa i arribat al lloc on anava em vaig adonar que m'havia descuidat el mòbil. Primer vaig pensar: "Ostres!". Però de seguida em vaig sobreposar i la meva resposta interna va ser: "Si abans sempre anàvem a tot arreu sense mòbil!". Tindran els nostres fills la facilitat d'acceptar-ne el fet sense angoixar-se? Segurament no se'l descuidaran perquè sempre el duen a la mà.

Bromes a part, la vertiginosa revolució de la telefonia mòbil i del món de les comunicacions constants no ens deixa espai per a res. Ens està envaint la nostra intimitat i les nostres relacions personals, socials i fins i tot laborals.

Quantes vegades al dia els mòbils ens interrompen les poques converses que tenim, els àpats familiars, la concentració, el lleure...?

Si ens posem a valorar i analitzar els missatges rebuts o enviats, segur que res era tan important ni imprescindible. Segur que podríem haver sobreviscut sense aquesta informació. Segur que saber-la o rebre-la més tard tampoc suposava cap problema i tot plegat ha provocat la pèrdua d'atenció i un trencament en el ritme de treball.

Totes aquestes reflexions cal fer-les amb els nostres fills intentant ser el màxim d'honestos i realistes, sense excuses, sense justificacions, amb sinceritat.

Cal ensenyar-los que som nosaltres els que

decidim quan ens connectem o desconnectem, que valorem si cal respondre o no, que seleccionem la informació (obrir o suprimir). En definitiva, aprendre junts a valorar en quina mesura volem ser esclaus o no del món de la "informació" que ens proporcionen sobretot les xarxes socials i que aquesta informació, la gran majoria de les vegades, no és real. Fer aquestes valoracions conjuntament obre espais de conversa que cal tenir amb els nostres fills a mesura que creixen i apareixen nous *inputs* a través de la tecnologia digital dels "smartphones".

Tot això suposa posar en pràctica alguns dels valors proposats altres vegades com la força de voluntat, la disciplina, l'autocontrol, la perseverança..., ja que en la majoria dels casos implica anar en el sentit contrari al que ens marca la societat.

Vull pensar que encara hi som a temps i que les nostres responsabilitats i decisions ens faran gaudir amb els nostres fills de les veritables relacions humanes i de temps per estar amb nosaltres mateixos.

Montserrat Miquel Andreu

Pedagoga, núm. col. 00969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

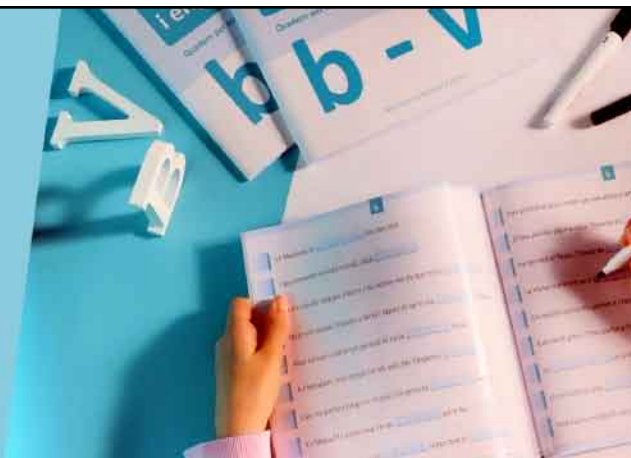
Digues Adeu a les faltes d'ortografia

Practicar, equivocar-se, esborrar i dominar l'ortografia de la B i la V amb un mètode que enganxa!

ON PUC COMPRAR-LO?

 Escriu-nos al 666 732 422

 Compra'l online a www.uncopdema.cat/quadern

LES TASQUES DOMÈSTIQUES

Després de currar 5 dies seguits amb els seus segons, minuts, hores, nervis, patiments, discussions amb el jefe, hòsties amb la fotocopiadora i insults amb la màquina de cafè, per fi arriba l'esperat cap de setmana.

És llavors quan et dius a tu mateix: "Ara em toca tocar-me els ous". Però res més lluny de la realitat. El que et toca és... fer les feines de casa! I això sí que és una bona tocada d'ous. La mare que em va parir! Que quan acabes la teva jornada laboral del divendres, sempre hi ha el típic inútil que et diu "Aquest cap de setmana me'n vaig a Àmsterdam, i tu? què faràs?". Que què faré? Posar rentadores, estendre roba, passar l'aspirador, netejar amb la fregona, canviar el nòrdic del llit, netejar el vàter, treure els pèls de la dutxa i si em queda temps et faré budú perquè caiguis de la bici en una canal i tornis a la feina més magullat que el Topuria i el Volkanovski junts en el seu combat de pes ploma.

Es veu que realitzar les tasques domèstiques en cap de setmana vol dir "fer dissabte". Com passa el temps eh... Quan tenia 15 anys menys, "fer dissabte" era anar a veure el Torà de futbol, sopar al

Abans, "fer dissabte" era anar a veure el Torà de futbol, sopar al Jaumet i acabar ballant borratxo a la barra del Big Ben....

Jaumet i acabar ballant borratxo a la barra del Big Ben....

De totes les tasques que hi ha, per mi, la més fàcil és posar la rentadora. Sí, mira: agafes tota la roba bruta del cistell i la poses a dins la rentadora, hi poses detergent, suavitzant, tanques la porteta, apretes el botonet i au. Bé, potser sóc jo

que ho faig massa fàcil perquè la meva parella hi comença a introduir variables que dificulten molt el procés. Per exemple, el color. Ella separa la roba per colors: blanca i negra. Fa una mica el mateix que el Santiago Abascal quan parla dels drets de les persones. Després, també té en compte el tipus de teixit. Ho separa per roba sintètica, delicada, de llana, de cotó... Veient aquesta classificació vaig poder confirmar que del total de la meva roba tinc: 60% cotó i 40% polièster. I per últim, la temperatura: que si en fred, 20°, 40° o en calent 60°...Collons! És més fàcil redactar la llei d'amnistia que triar el programa per posar a rentar un tanga de color vermell. De fet, a casa ja no em deixen posar rentadores. Qui ha sortit beneficiada és la Katy, la nostra gossa Chiuaua, que ara va pel carrer amb una samarreta que abans era blanca i ara rosa, i que a més li va a la seva mida.

TALLER AGRÍCOLA NOGUEROLA

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Només nosaltres
explicuem la
TEVA HISTÒRIA

Llobregós
informació

SOM TERRITORI
SOM FIDELS
SOM IMPORTANTS
SOM LA TEVA PREMSA

No ens enganyem, lo fotut de la rentadora és estendre la roba. “Què no tens secadora?” No, no en tinc, què passa? Hi ha masses botons i no em deixen... Estendre roba és com muntar un aparador del Zara

però al balcó de casa teva: tots els veïns veuen la teva roba. L'altre dia, vaig veure la veïna del tercer que se'n reia dels meus calçotets dels Barrufets. Vull dir que eren blaus però quan els vaig comprar eren blancs.

Una altra tasca que em resulta molt feixuga de fer és planxar la roba. Tardo 30 minuts per peça i quan acabo encara hi ha més arrugues que abans. Està més planxat quan surt de la rentadora que després de passar-hi la planxa. No ho entenc. Ara planxo per un costat, ara per l'altre, ho torno a girar i ja hi ha 5 o 6 arrugues més. Que es reproduïxen o què? Això és digne de “*Cuarto Milenio*”: “*Buenas noches amigos de la nave del misterio, hoy vamos a ver un caso de aparición de arrugas en forma de cara de Puigdemont en una camiseta de la ANC...*”

El que també és un misteri és canviar el nòrdic del llit. Per començar no ho pots fer sol. És impossible. Ho has de fer amb la parella, la mare o trucar al 112. “Emergències, digui'm”. Pot venir algú a casa meva a ajudar-me a posar el “relle-

no” dins del nòrdic, si us plau? L'altre dia, el vam canviar i un drama. Lo del Barça es queda curt. No hi havia manera, al final vaig acabar jo dins del nòrdic com a relleu i sense poder sortir. La meua parella trucant al 112. “Voldria fer una denúncia de desaparició, és que he perdut el meu xicot...”.

Escombrar... Però que no tens una *roomba*? No! La tenia... L'última vegada que la vam veure s'estava discutint amb 4 o 5 “peluses” a sota del llit. Quan ja has pentinat tot el pis amb una escombra del *xinos* (se't queda tota la merda enganxada i ho has de treure amb els dits), queda recollir-ho amb una pala. A mi em fot nerviós perquè facis el que facis, posis com posi la pala sempre et queda merda a terra. Passa una mica el mateix que amb la política: votis qui votis sempre acabaran fent allò que no han promès.

En fi, fer les tasques domèstiques són molt necessàries. Però cal que s'hagin de fer en dis-sabte?

Sergi Torrecasana

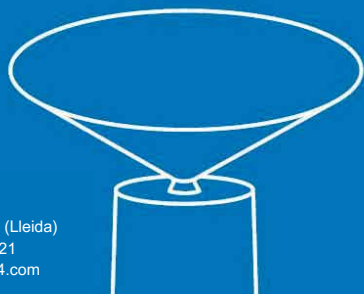
LedsC4

Vine a l'outlet
d'il·luminació de LedsC4!

De dilluns a divendres de 10.00 a
14.00 i de 16.00 a 18.00

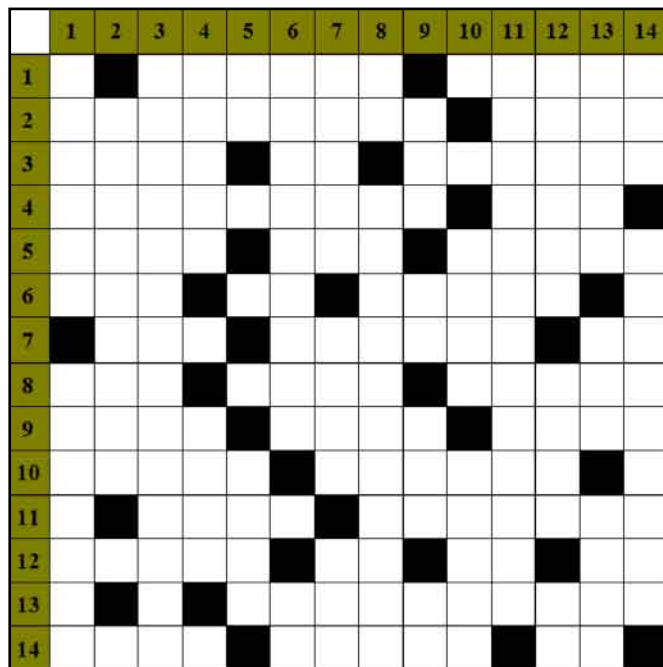
Dissabtes de 9.00 a 14.00

Afores s/n, Torà (Lleida)
973 468 121
outlet@ledsc4.com

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

Jordi Vilagut

HORIZONTALS 1.- A les portes de Sanaüja. Eines de ferrers aficionats a la muntanya. Estimacions. **2.-** La del C.F. Torà, per exemple, és formada per onze. En tenen totes les gallines del Llobregós. **3.-** Et calen per llegir el Llobregós. Mot desvocalitzat. Forats que a vegades se'ns omplen amb les flaires dels purins. **4.-** En dues paraules, porta quatre dècades cuidant del vostre benestar a la contraportada. A l'inrevés, forma part del ramat d'ovelles. **5.-** Acrònim que, en anglès, fa referència al benefici abans d'interessos i impostos i que té molta part de debit. Jove que es troba al cor de la comarca a què, administrativament, pertany Calaf. Caïnita sense possessiu. **6.-** Senyora abreujada. Gos a Castellfollit de Riubregós. Paranoica que no s'atura. Al final de Cellers. **7.-** Fa quatre anys se les enfundaven els sanitaris i en fa trenta era un basquetbolista blaugrana. La seva capital és Kampala. Camina per la Vall del Llobregós. **8.-** Mitja agenda. Si va a contracorrent no és perquè no mengi ni carn ni ous. Fuetada a Massoteres. **9.-** El seu primer alcalde d'aquesta democràcia fou en Ramon Riera i Simón. Té autoritat als EAU. Potrós sense límits. **10.-** El cor del cosidor. Posa estopa i fa pinya. Sona amb força a la Segarra. **11.-** Singular a Enfesta. La lletra grega del vídeo. Relligar sense cap. **12.-** Gira-sol sense vores. Article de punt. Torna. Peroné sense objeccions. **13.-** Al capdavant de Claret. Lletra castellana. Activista i regidor de Cultura de Sanaüja. **14.-** La darrera i capgirada. Anagrama de Calaf que no s'engreixa. Exclamació davant la intel·ligència artificial que ens ve d'Estats Units.

VERTICALS 1.- Amb el canvi climàtic, s'hi convertiran a l'estiu les cases sense aire condicionat, encara que no siguin finlandeses. Estupefacta com una calavera d'en Jesús Moncada. **2.-** Ja

fa vint anys que corre. Menys potent a Viver que a Segarra. Remata Palouet. **3.-** En dues paraules, segarrenca empenyada i sense escola que s'esmuny per la darrera filera. **4.-** Sensat sense cap. Un d'Ivorra. Ara mateix. La lletra del Mazinger. **5.-** Nota a Claret. Al mig de Vicfred. Cent a Biosca. Accentuada a Torà. Capgirat, el de la camisa es corda i no es prem. **6.-** En dues paraules, presideix el Consell Comarcal de la Segarra. Repetida a Calaf. Creença capgirada. **7.-** El cor de l'electrode. Dolç sec que fa la Gemma, a vegades quan està cremada. Nul perquè ses lletres estan esbarriades. **8.-** S'imposà l'1 d'octubre. En dues paraules, antiga explotació a Calonge de Segarra. **9.-** Pot ser radiofònica o de mar. L'adverbi de Calonge. Paper. Hac sense hac. **10.-** Habitual a Sanaüja. Tornem-hi. Li falta cap per ser àcida. Embolica les ovelles de Llanera. **11.-** En dues paraules, encapçala el consistori de Sanaüja. **12.-** La parella d'en Popeye fou present al concert dels The Tyets a Ardèvol. Felins que miren cap a l'Aguda. Gos de Biosca. **13.-** Noguera que creix a l'inrevés. Sala d'Ivorra on fa de les seves l'Hernández Hernández. Mig anhidrid. **14.-** Les corbes de Massoteres. En dues paraules, presideix el ple de l'ajuntament de Torà.

SOLUCIONS: pàgina 54

ENDEVINALLES

Tu en portes i te'ls toques
te'ls saps arranjar,
però encara que vulguis
mai no els podràs comptar.

ACUDITS

- Senyora Carme, com va l'aparell de la sordera que li vaig posar?
- Molt bé, doctor... Ara hi sento estupefament.
- I la família que hi diu?
- No els hi he dit res... Però he canviat el testament quatre vegades

*** ** *

- Noi, què faràs el dia del ball de les dones per Santa Àgueda?
- Quin dia és?
- Doncs dissabte.
- Doncs... macarrons!

SUDOKU... I MÉS

Ll2ós
anys
2003-2023

Antònia Balagué

SOLUCIONS: pàgina 54

		8	6				7	
9		5	4	8	2	3		
				3	7	5		
7			3					9
					6	4		
4	5	6	7					
	6		2					
5		3	8		9		2	
2					4		6	

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

FOLKLORE DE CATALUNYA

Cançons de dansa

Encara que sigui negre
no em tinguis avorrit,
que sóc del color del pebre
que tot l'any és agraït.

Tinc un Ramon en balances,
un Francisco que em fa el pes,
un Enric per la cunyada;
quin pogués triar dels tres!

Mentides diuen la gent;
de veritats no en diuen gaires,
diuen que no en tinc galant,
la casa n'hi tinc voltada.

L'amor és una aranya
que sempre està filant,
per més que un se n'aparti
sempre es trova al davant.

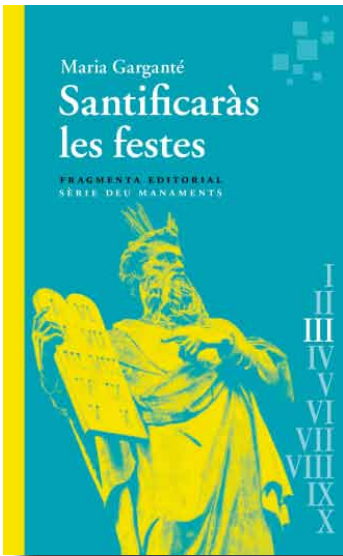
Quan s'acaba la Quaresma
s'ha acabat el bacallà,
s'han acabat les donzelles,
s'ha acabat el festejar.

Moltes festes em fas
i no me'n solies fer;
o ho fas per fotre'm,
o m'has de menester.

LLIBRES

RECOMANATS

Dani Vidal

Santificaràs les festes

Maria Garganté

89 pàgines

Fragmenta Editorial (2023)

La historiadora de l'art i antropòloga Maria Garganté (Sanaüja, 1975) és professora a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Facultat Antoni

Gaudí. És assessora de la comissió artística de la Basílica de la Sagrada Família i de la Fundació Espurnes Barroques, presidenta de l'Espitllera Fòrum d'Estudis Segarrencs i integrant, des de l'inici, del consell de redacció de la nostra revista Llobregós Informatiu.

La seva darrera publicació és l'assaig "Santificaràs les festes", dins de la col·lecció "Deu Manaments", una sèrie de deu llibres que vol repensar els grans temes contemporanis seguint el fil conductor del Decàleg.

Entre altres, Maria Garganté exposa que "santificar les festes implica una interrupció del que és quotidià. Separar-se de la vida ordinària per

obrir-nos a la novetat del que és extraordinari".

Abans d'aquesta i altres conclusions, l'autora basteix un relat que analitza les festes des de tots els àmbits, amb dades, reflexions pròpies, cites literàries, referències pictòriques... Una anàlisi antropològica de primer ordre que abasta diferents èpoques i cultures. A partir d'un exhaustiu coneixement de les festes populars i tradicionals catalanes, i també d'altres indrets, analitza el fet festiu des de tots els punts de vista: com a dret al descans laboral, en funció dels cicles agraris, l'expectativa prèvia (art de preludiar), com a mostra d'identitat i orgull de poble, els banquetes, el deport...

"Entrar en el temps festiu és entrar en el misteri i perquè, al cap i a la fi, la festa major no són només els balls, el castell de focs o els vermuts a la plaça: són uns preuats dies de pròrroga que ens concedeix l'estiu", escriu en relació amb la Festa Major de Sanaüja.

Un llibre amè, de lectura ràpida, que convida a reflexionar i gaudir amb el seu contingut.

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

Subscriu-te

- Pans saludables
- Brioixeria artesanal
- Coques dolces i salades
- Cuit al forn de llenya
- Productes de proximitat
- Recuperació de plats antics

Portal de Pasterola - **Biosca** (Lleida)

609 015 417

laforneradebiosca@gmail.com

 [_la_fornera_](#)

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Àngela M. Pujol Serra, de Biosca

L'Àngela va néixer a Solsona però ja fa quaranta anys que viu a Biosca amb en Jaume, un pagès defensor de l'agricultura regenerativa. Mare de tres noies i també àvia, "totes elles -comenta- el gran tresor de casa nostra". Tot i que és una docent jubilada, encara té ganes i energia per a fer aquelles activitats que quan treballava i se li van quedar al tinter. Durant 36 anys va formar part del claustre

de l'escola Sant Gil de Torà, a la que va dedicar amb estima la seva vida professional i sempre la durà al cor. Anar a caminar, viatjar, fer manualitats i la decoració són algunes de les seves aficions. També de mica en mica s'ha anat aficionant a la cuina, doncs ha estat envoltada de bones cuineres i li encanta reunir la família a casa al voltant de la taula i fer-la petar.

PASTIS DE COL

Ingredients

1/2 Col blanca (uns 600 g) podem també posar una mica de col llombarda
2 Pastanagues mitjanes
2 cebes tendres de mida mitjana
1/2 porro la part més blanca
3 o 4 branques de julivert
4 ous batuts
1/4 de litre de llet
1 cullereta de postres de sal, de pebre negre, d'orenga i de llevat
4 culleres soperes de farina i 2 d'oli d'oliva
Formatge ratllat per gratinar
Acompanyament del plat: espàrrecs silvestres i pastanaga per fer la tulipa.

Preparació

Tallaren a juliana la col, la ceba, el porro, el julivert i la pastanaga, aquesta última també es pot ratllar. Les incorporem en un recipient. En un altre recipient batrem els 4 ous, afegirem la llet, sal, pebre, orenga i llevat. Després hi afegirem la farina i l'oli d'oliva i ho barrejarem tot.

Aquesta barreja s'incorporarà al recipient on tenim les verdures i ho mesclarem tot. Seguidament ho abocarem en una safata de vidre o plata de forn que podem haver folrat amb paper de forn. Ho pressionarem tot perquè quedi una mica compactat i ho cobrirem de formatge per

gratinar (emmental, mozzarella...) el que més us agradi.

Posarem la safata al forn a 180° aproximadament 30-35 minuts. I ja tenim llest aquest pastís o quiche de col. Finalment podem guarnir el plat amb un acompanyament, ja sigui d'enciam, tomàquet i olives o bé, com en el meu cas, d'espàrrecs de bosc i unes tulipes de pastanaga. Recordeu que per a què no perdin el color cal posar-les després de coure'ls amb aigua i gel. I apa, a provar aquesta ràpida i fàcil recepta de col! A casa nostra ens agrada molt.

UNA FOTO PER RECORDAR...

Escola d'Ivorra 1999

Fermí Manteca.- L'escola d'Ivorra sempre havia tingut molta vitalitat mentre va estar en funcionament. Les mestres sempre en una escola unitària, en què conviuen nens i nenes de diferents edats i cursos, procuraven que hi hagués bona participació en tots els aspectes. Així, celebraven totes les festes, com ara el Carnaval o la Castanyada, així com els compleanys i aniversaris dels alumnes, com mostra la foto d'avui.

Qui són?

D'esquerra a dreta:

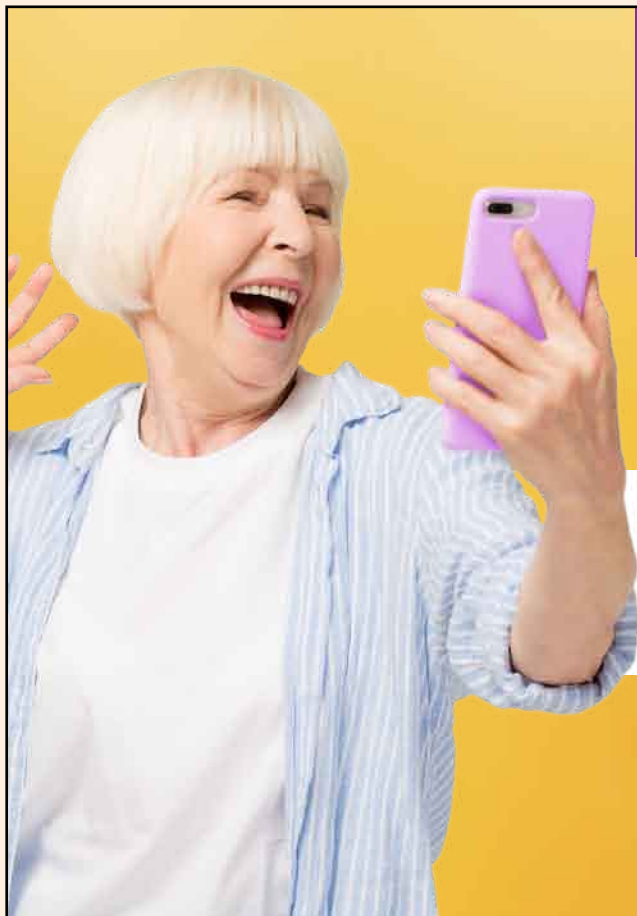
Manuel Tato
Ari Ujaque
Helena Simon
Pere Farran
Mercè Farran
Sergi Ramells
Menadel Tato

Solucions de les pàgs. 50-51

els cabells
Endevinala

3	4	8	6	1	5	9	7	2
9	7	5	4	8	2	3	1	6
6	2	1	9	3	7	5	4	8
7	8	2	3	4	1	6	5	9
1	3	9	5	2	6	4	8	7
4	5	6	7	9	8	2	3	1
8	6	4	2	7	3	1	9	5
5	1	3	8	6	9	7	2	4
2	9	7	1	5	4	8	6	3

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	S				E	R	R	E	S		A	M	O	R	S
2	A	L	I	N	E	A	C	I	O		A	L	E	S	
3	U	L	L	S		M	T			N	A	R	I	U	S
4	N	O	V	A		F	O	R	M	A		I	V	O	
5	E	B	I	T		N	O	I		C	A	I	N	I	
6	S	R	A		C	A		N	O	I	C	A		S	
7		E	P	I		U	G	A	N	D	A		V	A	
8	A	G	E		A	G	E	V		A	S	S	O	T	
9	T	O	R	A		E	M	I	R		O	T	R	O	
10	O	S	I	D		A	C	O	L	L	A		R		
11	N		B	E	T	A		E	L	L	I	G	A	R	
12	I	R	A	S	O		U	N		A	V		N	E	
13	T		N		B	E	N	T	A	N	A	C	H	S	
14	A	T	E	Z		F	L	A	C	A		A	I		

La padrina vol ser *influencer!*

Ella ja té contractada la **fibra + mòbil** de bonÀrea Telecom. **A què esperes tu?**

100 MB
Fibra òptica simètrica

10 GB
1 línia i 3.000 min

24,89
€/mes
IVA inclòs

+ info i totes les tarifes a:
bonarea-telecom.com
o truca'ns gratis al:
900 899 030

bonÀrea
TELECOM
Com som.

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

Des de 1928 al seu servei

VILAMŪ

973473061

NOU ESPAI DE FERRETERIA

- Roba laboral
- Calçat
- Epis
- Cargols al detall
- Pintura professional
- Eines manuals
- Eines elèctriques
- Consumibles
- Silicones i químics
- ... i molt més.

Plats per emportar

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

www.casamagi.com

Plaça de la Creu, 7 TORÀ - Tel. 973 473 051 - comercial@casamagi.com

COALIMENT

compra saludable

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

40 anys cuidant el vostre benestar!

👉 Sense matrícula!

👉 Obrim els dissabtes al matí.

👉 Inici de les activitats al setembre.

👉 Rutines i dietes personalitzades gratuïtes.